

0722 531 385

646 518 1014

השבוע בקו

כי בו יצאנו מספרים!

מבחר שיעורים ושיחות על

חג הפסח

יציאת מצרים / אבילת מצה / שבועי של פסח
מחשובי המשפיעים שליט"א

בשלושה 30

תהלת

גליון שבועי לגילוי אור הנשמה ע"פ משנת הבעש"ט הק' ותלמידיו

הלימוד היומי בספרי חסידות

לשבוע הבעש"ט
ספ"ק כתר שם טוב

יום	סימן
ראשון	רמט
שני	רנ
שלישי	רנא
רביעי	רנב
חמישי	רנג

גליון מוגדל - חג הפסח תשפ"ב / גליון ר"ד

דיבורי חסידות

עבודת הפרשה מספרי החסידות - בשפת המעשה

זמן לגדול

במצרים היינו כמו ילדים קטנים, אולי חכמים וחריפים אך בלי דעת. בחג הפסח קיבלנו את הדעת. זוהי היציאה מקטנות לגדלות

בפסח אנו נהיים בני שלש עשרה... אנו יוצאים 'מקטנות לגדלות', ואנו מקבלים הגדרת 'גדול שיש לו דעת'.

כך אומר המאור עינים' (צו) בביאור הפסוק 'ותרבי ותגדלי' שנאמר לגבי יציאת מצרים, שמשמעותו היא שביציאת מצרים יצאו 'מקטנות לגדלות', שהיו ישראל משוקעים בהמישים שערי טומאה בין הקליפות, והיו בקטנות הדעת, ולא היו יכולין לבא אל השי"ת, והוציאת השי"ת משם ובאו לגדלות. והוא 'ותרבי ותגדלי' - שבאת לגדלות המוחין... והוא 'בניסן נגאלו' ויצאו מקטנות לגדלות, ובניסן 'עתידין ליגאל' דהיינו בכל שנה ושנה כשנא אותו הזמן יכול לצאת מקטנות לגדלות כמו בפעם הראשון.

וכפי שבאר המאור עינים' בפרשת שמות. "כי הנה הקטן אין לו דעת לכל דבר עד שיהיה בן י"ג שנה ויום אחד, וקודם זה הזמן אין מקחו מקח ואין ממכרו ממכר ואם קידש אשה אין קידושי קידושין, אף שיש קטן שהוא חכם וחריף ולמדן גדול ועילוי גדול - מכל מקום יש לו דין קטן עד י"ג שנים ויום אחד, והוא מחמת שחסר לו הנקודה העליונה ואינה אצלו עד אותו הזמן". במצרים היינו כמו ילדים קטנים, אולי חכמים וחריפים אך בלי דעת. בחג הפסח קיבלנו את הדעת. זוהי היציאה מקטנות לגדלות - גאולת הידעת'.

וסרתם - ועבדתם ח"ו...

השאלה היא רק: מהי 'דעת'? למה צריך לגאול את הידעת'? מבאר המאור עינים' (שמות): "דנדוע סוד גלות מצרים הוא כי הדעת היה בגלות. דכתיב 'דע את אלקי אביך ועבדה' - שצריך לידע כי יש בורא ברוך הוא, והם לא ידעו מהבורא ברוך הוא". כשמדברים על 'דעת', הכוונה היא פשוט לדעת מהשי"ת. אלא שלכאורה מה הגדלות בכך? וכי מי אינו יודע מהשי"ת?

התשובה נמצאת בהמשך דבריו הקדושים: "ולכן על הים היה קטרוג 'הללו עובדי עבודה זרה' וכו', וחלילה לומר ח"ו שישארל היו אז עובדי עבודה זרה, שאם כן - לא היה השי"ת עושה להם נסים גדולים כל כך, כי קודשא בריך הוא לא עביד ניסא לשקרי ח"ו."

רק הוא כמו שאמרו חז"ל 'כל הדר בארץ ישראל דומה כמי שיש לו אלוה וכל הדר בחוץ לארץ דומה כמי שאין לו אלוה' - כי מרגלה בפומיה דהרב בעש"ט נב"ג זכותו יעמוד לנו על מה שכתוב 'וסרתם ועבדתם אלהים אחרים' - תיכף כשסרתם מאת ה' מיד ועבדתם אלהים אחרים, כי זהו עיקר הדעת: לידע שכל כחותיו וחיותו הוא הבורא ברוך הוא, שהוא תקיף ובעל היכולת ובעל הכחות כולם, והוא יתברך מנענע כל הכחות שלו. ותיכף כשסר מדעת זה נעשה עובד אלהים אחרים - כחות אחרים זולת הבורא ברוך הוא, שאין לו דעת זה שכל הכחות שלו הוא הבורא ברוך הוא. והוא 'כל הדר בארץ ישראל' כו' - רצה לומר שהארציות שלו הוא גם כן ישראל, כראוי לאיש הישראלי להיות לו הדעת הנ"ל, אז 'דומה כמי שיש לו אלוה, מה שאין כן הדר בחוץ לארץ' - שהוא חוץ לגבול הקדושה שאין לו הדעת הנ"ל, אז

בתוכן:

אתה בחרתנו

במה תלוי הקשר העצום של הקב"ה בנו? || מה בין גוי כשר ליהודי פשוט? להתבונן | ב

מפתח לאישך

למה אני לא בטוח כשאני עושה מה שמוטל עלי? || טיול מרפא בנבכי הנפש א חסיד' ישער כחוד | ד

אור היחוד

ביאור פסוקי 'שמע ישראל' ע"פ פשוט ופנימיות || התבונות לרגל חג האמונה להתבונן | ו

יסוד הבטחון

מהי עבודת הבטחון באופן אמיתי ויסודי בדרך החסידות? || הדרכה מפורטת נפשי בשאלתי | ח

מדושני עונג

מי מעוניין בתענוג בעבודת ה'? || שיחת חברים על יסודות חיי החסידות שונות | י

רוח אפנו | ג | דאס חסידישע לעבן | יב

היטנו היטנו ביתר שאת לשמחת החג

בשיעורי חול המועד מלאות שמחה וחיות אלוקות!

ב'קול דודי' שלושה 9 אצרות אדירים של אמונה, שמחה, חיות, חיזוק ועוד

כמו שהתחלנו, בפסח אנחנו נהיים בני שלש עשרה... אנו נהיים גדולים, והגדלות נמדדת בדעת - ההכרה שהכל זה חיות השי"ת. חייבים לציין שגאולת הידעת' איננה גאולת המידות, ועדיין גם מי שיש לו 'דעת' צריך להתמודד עם נסיונות וקשיים וכל מלחמת היצר. ההבדל הוא רק מה התפיסה שלו, מה ההסתכלות שלו. לאחר מכן נצטרך לעבודת ימי הספירה שתחדיד את הידעת' לימדות' - לחיות לפי התפיסה של הגדלות.

וארשתיך לי באמונה

אתה בחרתנו מכל העמים, רוממתנו מכל הלשונות, קידשתנו במצוותיך, וקרבתנו מלכנו לעבודתך, ושמן הגדול והקדוש עלינו קראת, מה המשמעות העמוקה בחמשת דרגות הקשר המוזכרים? ולמה אמונה מורה על קשר בלתי גבולי? ולמה דווקא האמונה נקראת אירוסין?

שביכלתו להשיג בכח האמונה דברים שהם בלי גבול, וכח זה קיים רק בנשמות ישראל, שקיבלו האמונה בצאתם ממצרים שיצאו ממצרים נברא השייך לגבול, ונכנסו להיות חלק ה', ובכך קיבלו בנפשם כח האמונה שהוא כח הבלי גבול הקיים בנשמות ישראל. נמצינו אומרים כי הגדרת ענין האמונה הוא הכח האלוקי הטמון בישראל, והוא למעלה מהשכל ולא למטה מהשכל והוא כח הבלי גבול הקיים בישראל.

וכפי שנאמר במדרש (בראשית רבה ד, א) שתורה קדמה לעולם, ועל זה נאמר בשיר השירים "הביאני המלך חדריו" היינו שגילה לנו הקב"ה כביכול את תענוגיו ושעשועיו העצמיים.

ב

גדר האמונה

וקשר זה הוא הנקרא אמונה, כי אמונה מורה על דבר שלמעלה מהידיעה, כי הידיעה בשכל מורה על מערכת של כללים וגבול, אשר לכן השכל יכול לתפוס רק מושג גבולי, מכיון שהשכל הוא מוגבל, וכל חוש תופס מוחשו, ומאחר שהחוש הוא גבולי בעל כרחך שיכול לתפוס רק מוחשים מוגבלים, מה שאין כן האמונה הוא כח האלוקי הבלי גבול הטמון בבני ישראל, ולכן קשורים הם בגדרי הבורא הבלי גבול ובלי סוף, ומכח זה יכולים ליחד שמו יתברך בקריאת שמע "ה' אחד", היינו השגה במהות הקב"ה שניתן רק לבני ישראל עם קרובו (כפי שמבאר הבעל התניא בסידור דא"ח שער חג המצות).

אמונה מעל השכל

וליתר ביאור מהות האמונה, רגילין אנו לומר על כל דבר שאינו מובן דיו בשכלנו כי לזה צריך אמונה מאחר שאי אפשר להבינו, ובהנחה זו יוצא שהאמונה הוא מתחת לשכל כי מה שאינך מצליח להבין נשאר בגדר אמונה. אמנם אין זה אמיתיות הגדרת האמונה, כי אם כך מהו

מצוות אמונה שנצטוו בהם בני ישראל?

כי אם אינך מבין תתעמק יותר או תלך לשאול אנשים הגדולים ממך בחכמה ובכך תוכל להבין את הענינים על בוריים, והמצווה היתה צריכה להיות ללמוד על הבורא, ולא להאמין בבורא.

אלא על כרחך ההסבר הוא שלדעת מציאות הבורא לא צריכים להגיע לאמונה, אלא לידיעה שכלית, שהרי אפשר להוכיח מציאות הבורא על ידי ידיעה שכלית כפי שמבואר בארוכה יסודות היהדות בספרי הראשונים המבארים על פי שכל מציאות הבורא, ודבר שאפשר להבין בשכל אין נצרך לזה אמונה.

משל למה הדבר דומה שאחד האומר לחבירו שהוא מאמין לדברי התוס' לכן אינו צריך להתעמק בדבריהם, הרי כל בר דעת מבין שאין צריך להגיע לאמונה לזה, אלא כשיתיישב ללמוד בישוב הדעת את דברי התוס' יבינם על בוריים. וכן הוא ביחס לאמונה בה', זה שהקב"ה ברא את עולמו ומהוה אותה ומחיה אותה הוא דבר שהשכל יכול לתפוס ושוב לא צריכים להשתמש עם כח האמונה שיש באדם.

כי חלק ה' עמו

אלא האמונה הוא הכח הבלי גבול הקיים בנפש היהודי, ומתחילה בא גילוי הבלי גבולי של הבורא בהתגלות בגדרי הבריאה הגשמיים בצורת העשרה מכות וקריעת ים סוף, אמנם ביציאת מצרים עצמו נתגלה כח הבלי גבול גם בגדרי הנפש של בני ישראל, בכך שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה בכבודו ובעצמו, הדרגה שלמעלה מהנהגותיו, אלא גילוי עצם מציאות הבורא כפי שמתגלה בצורה בלתי גבולית, והביטוי לכך הוא שבזמן זה קיבלו תואר "בנים למקום", שמציאות הבן הוא חלק מהאב, ברא כרעא דאבוה, שלכן היחס לבן הוא ללא גבול וללא תנאי, מאחר שהוא מציאות אחת עם האב, וכן אהבת האב לבן הוא אהבה עצמית.

הביאני המלך חדריו

ושלמות היחס של בנים למקום היה במתן תורה, שבזמן זה שיתף הקב"ה את בני ישראל בתורתו הקדושה שהיא חכמתו ורצונו של הקב"ה, והרי הוא וחכמתו אחד הרי שנתגלה להם מציאות ה' בדרגה שקדם לבריאת עולמו,

א

מציאות חדשה ששמה ישראל

יציאת מצרים הוא יסוד אמונתנו ביום זה נעשו בני ישראל לעם ה', וחדלו להיות עבדי פרעה המסמל את הארציות והגבול, לכן הוא היה מלך מצרים מלשון מיצ' וגבול, ומאז נעשו עבדי ה' ובכך נשתנה מציאותם מציאות של נבראים גרדא, ונכנסו תחת כנפי השכינה על ידי ברית מילה וקרן גרות, שזהו דם פסח ודם מילה שקדם ליציאתם ממצרים, ומשמעות הכניסה תחת כנפי השכינה הוא שקיבלו בגדר מציאותם חלק אלוך ממעל להיות כחלק מקדושת הבורא ית', נתעלו מעל כל גדרי טבע העולם וגבוליו, בין המצרים הגשמיים ובין מצרים הרוחניים, ונכנסו לחיק הבורא הבלי גבול.

נעשה אדם

וכפי שמבואר בספרי חסידות שכמו שיש ד' דרגות ביסודי הבריאה 'דומם צומח חי מדבר', שהם מגדרי הבריאה ויסודותיה, כן יש דרגה חמישית שהוא מציאות הישראל, ומעלת דרגה זו הוא לא כמעלת הנברא, אלא חלוק הוא גדר הישראל בעצם מהותו מגדרי הנבראים בכך שלבני ישראל יש חלק אלוך ממעל ממש, וכפי שמבאר הרמב"ן (בראשית א, כו) את הפסוק "נעשה אדם", וז"ל: והנה האדם דומה לתחתונים ולעליונים בתאר והדר, כדכתיב (תהלים ח n) וכבוד והדר תעטרהו, והוא מגמת פניו בחכמה וברעות וכשרון המעשה, וברמות ממש, שידמה גופו לעפר ונפשו לעליונים, עכ"ל. ומובן שמדובר רק על בני ישראל שרק הם קרויים אדם ואין עכו"ם קרויים אדם.

בני בכורי ישראל

ולכן כשנתגלה הקב"ה במעמד הר סיני נתגלה להם בתואר "אשר הוצאתיך מארץ מצרים", ולא בתואר אשר "בראתי שמים וארץ", כי תואר בורא שמים וארץ מורה על גילוי האלוקי אשר בא במדידה והגבלה בגדרי הבריאה (הנקרא בלשון הזוהר ממלא כל עלמין), מה שאין כן תואר המוציא ממצרים מורה על גילוי של הקב"ה בגדרי הנס המורה על כוחו הבלי גבולי (הנקרא בלשון הזוהר סובב כל עלמין).

ומתחילה בא גילוי הבלי גבולי של הבורא בהתגלות בגדרי הבריאה הגשמיים בצורת העשרה מכות וקריעת ים סוף, אמנם ביציאת מצרים עצמו נתגלה כח הבלי גבול גם בגדרי הנפש של בני ישראל, בכך שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה בכבודו ובעצמו, הדרגה שלמעלה מהנהגותיו, אלא גילוי עצם מציאות הבורא כפי שמתגלה בצורה בלתי גבולית, והביטוי לכך הוא שבזמן זה קיבלו תואר "בנים למקום", שמציאות הבן הוא חלק מהאב, ברא כרעא דאבוה, שלכן היחס לבן הוא ללא גבול וללא תנאי, מאחר שהוא מציאות אחת עם האב, וכן אהבת האב לבן הוא אהבה עצמית.

הביאני המלך חדריו

ושלמות היחס של בנים למקום היה במתן תורה, שבזמן זה שיתף הקב"ה את בני ישראל בתורתו הקדושה שהיא חכמתו ורצונו של הקב"ה, והרי הוא וחכמתו אחד הרי שנתגלה להם מציאות ה' בדרגה שקדם לבריאת עולמו,

ג

'ובנו בחרת' משפל המצב דייקא

וצריכים אנו לבאר יותר בפרטים באיזה אופן נתגלה הקשר בין בני ישראל להקב"ה. הנה הקשר בין ישראל להקב"ה נתגלה לנו כשהקב"ה לקח אותנו להיות לעמו משפל המדריגה, כמו שקטרגו המלאכים ביציאת מצרים הללו והללו עובדי ע"ז. וכפי שמתאר הנביא יחזקאל (פרק טו) שדימה את בני ישראל לולד המגועל בדם על פני השדה, כדכתיב (שם): "ותשלכי אל פני השדה בגעל נפשך ביום הולדת אותך". הרי שבחירת הקב"ה בבני ישראל לא היה מחמת איזה שהוא טעם ודעת מחמת מעלתם על פני אדמה, אלא הבחירה בהם הוא בעצם מהותם ללא שום תנאי וסיבה, ובשפל מדריגתם שם בחר בהם להיות לו לעם, ובהיותם מגועלים בדם שם כרת הקב"ה ברית עם ישראל, כדכתיב (שם): "ואבוא בברית אתך נאם ה'". הגע בעצמך שאדם מבוגר כורת

כשנפגש בגוי מנומס או גוי שמתפלל להקב"ה כמה תפילות ביום ושומר על צניעותו, שואל הוא לעצמו אם יכור הגוי להתנהג בדיוק כמוני אזי במה אני עדיף ממנו?

ברית נצחי עם תינוק בן יומו שאינו יודע עוד מה יולד יום, הרי זה דבר שאין הדעת סובלתו.

בחירה ובידור

אמנם נשאלת השאלה מדוע באמת לקח הקב"ה את בני ישראל לעם דייקא במצב שפל כזה? וביאור הדבר יבואר בהקדים מה שאנו אומרים בתפילת יו"ט "אתה בחרתנו מכל העמים" וכי' מה הוא המשמעות הלשון שהקב"ה בחר בנו, מדוע משתמשים במטבע הלשון של בחירה ולא בלשון אחר, כי הרי בתורה כל תואר והגדרה מורה על דרגה מסוימת ופעולה מסוימת של הקב"ה ביחס לעולמו ובני ישראל.

ובאמת לא בכדי נאמר לשון הבחירה דייקא ביצאת מצרים ובלקחת הקב"ה את בני ישראל לעמו. כי הנה מושג הבחירה שייך רק בשני דברים הדומים זה לזה לגמרי בכל פרטיהם, שרק על אופן כזה בא משפט הבחירה, כי באם שני החפצים המונחים לפני האדם אינם שווים בתכלית, לא נצרכים להגיע לענין הבחירה אלא לענין הבירור, כי בוודאי מה שהאדם חפץ יותר ודעתו נוטה, בזה יחפץ, ולא צריך להגיע לענין הבחירה

בליל התקדש החג מתגלה השי"ת בהתגלות גמורה, אך צריך הכנה של ביטול וביעור הישות

מבואר בש"ה הקדוש (פסחים, מצה עשירה, דרוש ב-ג) ובמאור עינים (שמות), שענין גלות וגאולת מצרים הוא, שאצל אדם הראשון לפני החטא היה מציאות השי"ת בהתגלות גמורה, ונתקיים בו "אתם הדבקים בהוי"ה אלקיכם" בגילוי. ואחר שחטא נסתם האור וההכרה, ואחר כך נסתם עוד על ידי דור המבול והצפלה, עד שהיה נראה שהכך רק שליטת הטבע. ואור מציאות השי"ת והנהגת השי"ת את הבריאה נסתם ונפל בקליפת מצרים. ולכן ירדו שם כלל ישראל והשתעברו בעבודת פרך, כדי שעל ידי זה יודככו ויתגלה אור השי"ת.

ובציאת מצרים נתגלה מציאות השי"ת, ושהוא חיות כל העולם ומנהיג הכל כרצונו. וזהו שכתוב "אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים" - שמה שה' הוא החיות שלנו ושל כל העולם נתגלה בציאת מצרים.

ואמנם אף שנגאלה אז הדעת, עדיין לא נגאלו המידות. ולכן עבודתנו אחר הגילוי של יציאת מצרים היא להאיר את המידות, שהמידות נשארו בפרוד, שיש אהבת עולם הזה ויראה רעה וכדומה. ולכן מוזכרים תמיד יציאת מצרים, שמוזכרים את גילוי אור השי"ת שהיה אז, שעל ידי כן מאירים את המידות, לאהוב ולירא רק מהשי"ת.

וכימי צאתנו מארץ מצרים, כך בכל שנה בליל התקדש החג מאיר לנו השי"ת גדלות המוחין, היינו גדלות האמונה, איך שהשי"ת מחיה ומהווה כל העולם בכל שעה, ואין כלום חוץ מהשי"ת. ובהארת לילה זו יש לנו את האמונה בכל השנה, וזוכים לעבוד את השי"ת ולשעבד את המידות להשי"ת בכל השנה.

והנה על אף שאורות ליל הקדוש הזה הם בדרך אתעוררות דלעילא, בדרך דילוג וקפיצה שלא לפי ערכנו, עם כל זה צריכים אנחנו להכין עצמנו לזה. כמבואר מחו"ז ז"ע (אגרת ט), וההכנה היא העמל והיגיעה במצוות השי"ת בביעור החמץ. אשר חמץ רומז לגבהות וישות, שרק אני כאן והחיים הם שלי להתענג בתענוגי, ובעמל לבערו נודרך שנעשה יותר קרוב ובטל לחיים עם השי"ת ולא עם עצמו. וזהו בין שמתעמל במצוות השי"ת, ובין שנתעורר בפנים לבו שרוצה לצאת ממצרים - ההשתקעות בעצמו.

וכמו שהיה בפסח מצרים, שציווה השי"ת שחכנה לגאולה ליקח את השה מבעשור ולשחוט ב"ד, כדי להתעורר במסירת נפש לזבח תועבת מצרים לעיניהם, שתעורר נקודת הביטול להשי"ת, שאנו רוצים חיים רק עם השי"ת. וזה מכין אותנו לגאולה וגילוי מציאות השי"ת.

ואחר כך זוכין לבהירות האמונה, על ידי אכילת המצה אשר היא בלי שום שינוי. וזה מאיר בנו את ההכרה שאין בנו שום כח עצמי, רק כח השי"ת שהוא חיות כל העולם, לכל השנה.

תפילות ביום ושומר על צניעות וכדו', שואל הוא לעצמו באם הייתי מתנהג כדבעי הרי שאני עדיף ממנו אבל באם יכול הגוי להתנהג בדיוק כמוני אזי במה אני עדיף ממנו, והנה כשצצים לאדם שאלות מסוג אלו מתחיל האדם להתכחש למציאות, ומתחיל לרנן על התנהגות הגוי, כמו לדוגמא שהישמעלי בוודאי לא צם ביום אידם אלא אוכל הוא במקום מוצנע, או שהגוי לא מתפלל בכל הכוונה הראויה כמו יהודי ושאר תירוצים מעין אלו, וכל זה נובע מחמת שהאדם מסתכל על מהותו בדברים הקשורים לפעולות שעושה, וברגע שרואה שגם גוי יכול לעשות פעולות כמו אלו, או אפילו יותר מפעולות שהוא עושה כגון לצום ארבעים יום, הרי שמתערער אמונתו בקדושת ישראל.

אמנם לפי דברינו אין מציאות ישראל תלוי בכוחתיו ומעשיו, ואין זהותו נקבע על פי אמת המידה עד כמה פעולותיו מעולות וחזקות, וכל ענין הבחירה של הקב"ה בבני ישראל הוא ללא שום סיבה ושום תנאי, אלא הוא בחירה למעלה מטעם ודעת, והתקשרות עצמית של הקב"ה בבני ישראל הוא זה הגורם הקשר של בני ישראל להקב"ה.

וכמו לדוגמא ילד מחונן בכל הכשרונות בכל הנושאים והתחומים שבעולם יגש למלמד שלו ויבקש ממנו שהוא רוצה להיות בנו, אזי על אף שהמלמד היה לו חפץ להיות לו בן כזה, אמנם אין לו רצון שהוא יהיה בנו, כי אין הוא בנו, וקשר של בן ואב הוא מציאות טבעית שאי אפשר לרכוש את זה בשום צורה בעולם, כן הוא הקשר שיש בין הקב"ה לבני ישראל קשר עצמי של אב ובן, וגם אם הגוי יתנהג כדבעי ואפילו יותר מהיהודי כל זה לא יעמוד לצידו ולא יספרו מהותו, מאחר שאין הקב"ה חפץ בו ולא בחר בו.

בנו בחרת

ויתר על כן, כל פעולותיו של הגוי ולו המעולים שבהם אינם תופסים מקום כלל לגבי הקב"ה, שהרי מצד הנברא לא יתכן שום קשר להקב"ה שהוא בלתי בעל גבול והנברא הוא גבול, הרי שמעשה התחוננים מצד עצמם לא תופסים מקום אצלו כלל וכלל, וכל קשר שיכול להיווצר בין הקב"ה לנבראיו הוא רק מבח רצונו של הקב"ה בזה, ובני ישראל עמו בחר מחמת רצונו הפשוט ומכח זה יש קשר בלתי גבולי בינם להקב"ה, עד כדי כך שמכונים הם בניו למקום, ואלמלא שהקב"ה היה מכנה אותנו בתואר "בני בכורי ישראל", היה זה נחשב למרידה במלכותו לקחת כזה כינוי רם לעצמינו.

הגע בעצמך שאדם שפל ונבזה לוקח לעצמו תואר של בן המלך הרי כל בר דעת מבין שאחת דתו למיתה, ואין לך מרידה גדולה מזו. ובאמת אין המשל דומה לנמשל כי אדם שפל ונבזה עד כמה שיהיה מדרגתו פחותה בגדר אנושי עם כל זה יש לו ערך למלך, כי שניהם נכנסים בגדר אדם, אלא שהמלך הוא המעולה בדרגת אדם והוא הפחות שברגת אדם, אבל ערך של בורא ונברא הוא אינו בערך כלל, כי הנברא הוא גבול והבורא הוא בלתי בעל גבול, הרי שאלמלא ניתן לנו תואר בניו על ידי הקב"ה הרי שהיינו נחשבים למורדים במלכותו בצורה הגרועה ביותר, אלא שתואר זה קבלנו על ידי בחירת הקב"ה בנו ומעתה הוא כינוי הכי אמתי ששייך מאחר שניתן לנו קשר ויחס זה על ידו.

המשך בעמוד ח

אלא לברר בעצמו מה עדיף לו. אלא מושג הבחירה שייך רק בשני דברים הדומים אחד למשנהו בתכלית, מבלי העדפה בדבר אחד על משנהו, ולכן צריך לבוא ענין הבחירה לבחור באחד מהם, שכל ענין הבחירה הוא למעלה מטעם ודעת, כי באם יש טעם ודעת בלקיחת החפץ שוב אינו נצרך ענין הבחירה.

אתה בחרתנו מכל העמים

המורם מכך כשאנו אומרים "אתה בחרתנו מכל העמים" הרי ששייך מציאות כזה שבני ישראל דומים בהשוואה אחת לאומות העולם והקב"ה בחר בבני ישראל למעלה מטעם ודעת, ואכן כך נאמר (מלאכי א, ב) "הלא אח עשו ליעקב ואת יעקב אהבתי ואת עשו שנאתי", הרי שיעקב ועשו נקראים אחים המורה שדומים הם זה לזה בתכלית, ואם כל זה את יעקב אהבתי ואת עשו שנאתי, והוא מחמת הבחירה בבני ישראל בבחירה שלמעלה מטעם ודעת. (אלא שיש להדגיש כאן כי הדמיון בין ישראל לעמים הוא בדרגתם הרוחנית האלוקית טרם שנפל מציאות עשו לרע גמור, וכבר שם היה ענין הבחירה בבני ישראל כמבואר בספרי חסידות).

בחירה גם לאחר החטא

וכן אנו רואים ביום הכיפורים שהקב"ה בחר בחדש שבני ישראל מכח תשובתם הרי שצריכים לקחת שני שעירים השווים במראם ובקומתם ובדמיהם, ועליהם מטילים גורל אחד לה' לבני ישראל ואחד לעזאזל לחלקו של עשו כנודע, וכל זה שצריכים להיות שווים בכל הפרטים הוא מחמת שיש צורך בגורל, כי אם יש העדפה על שיעיר אחד על משנהו כבר לא נצרכים לבירור של גורל המורה על למעלה מטעם ודעת, אלא השעיר הטוב יותר לה' והחלש יותר לעזאזל לחלקו של עשו, וכיון שהקב"ה בחר בבני ישראל שנית גם לאחר החטא והוא ביום הכיפורים, לכן בא בצורה של גורל ולכן שווים שני השעירים בכל מציאותם בכדי שמציאות הגורל יכריע את השעיר לה' ואת השעיר לעזאזל.

אהבה שאינה תלויה בדבר

והסיבה שבחר הקב"ה את בני ישראל בצורה של בחירה שאח עשו ליעקב ולא מפאת גדולת ישראל הוא מחמת קשר הבלי גבולי שחפץ הקב"ה בבני ישראל, כי אם כל מציאות בחירתם של בני ישראל היה בטעם ודעת מחמת גדלותם של ישראל, הרי ברגע שבני ישראל יורדים ממדרגתם הנעלית יכול מידת הדין לטעון קמיה דקוב"ה שכעת אין בני ישראל ראויים ליחס מיוחד, שהרי כל הסיבה שלקחו אותם לעם מחמת שראו אצלם מדרגות נעלים ביותר, אבל מאחר שאינם מתנהגים כדבעי שוב אין הם ראויים להנהגה מיוחדת.

הגע בעצמך אם אחד בחר בחבר טוב בשביל איזה מעלה יתירה שבו, אין הוא בטוח לעולם בקשר הזה, כי שמה יגיע יום שישתנו כוחותיו ותכונותיו ואז יעזוב אותו החבר, וכל ימיו עד יומו האחרון אין הוא בטוח בקשר הזה מחמת שכל סיבת הבחירה בה היה מחמת כישוריו, אמנם חבר שבעליה בחרו בו בשפל המדרגה הרי ליבו סמוך ובטוח שלעולם לא יעזבו אותו, ולכן בחר הקב"ה להתקשר בעמו ישראל בקשר בלי גבולי אהבה שאינה תלויה בדבר, אשר אין שום דבר מכריע את הבחירה בהם, אלא הוא בחירה למעלה מטעם ודעת לגמרי. הרי שאין שום דבר בעולם שיכול להפריד ביניהם להקב"ה.

קשר עצמי

והנה יסוד זה יש בכוחה ליישב את הנפש שלפעמים כשהיא נפגשת בגוי מנומס או גוי שמתפלל להקב"ה כמה

דשפיה / כללי וחיצי קודש ממאורי החסידות

כפסח אנו זוכים לראות שכל אהבות שבעולם אינם אלא משל, לנמשל שהוא אהבת ה'. על כן אומרים שיר השירים כפסח

הרה"ק השפת אמת ז"ע

סיפוק והרגשת רוממות

מה המפתח להשיג הרגשת צופרידנקייט באופן קבוע? ממה נובע זה שאני לא בטוח שאני עושה את הדברים הנכונים להיות מאושר מכך? ולמה

לא טוב ללמוד כדי להיות 'שר התורה'? ואיך גם כשקורים מכשולות זה לא מפריע להרגשת האושר?

טיול מרפא בנבכי הנפש של המבקש

לדוגמא, אדם שעבד קשה עד שהרויח את הכסף הוא מרגיש מאושר שעשה את הדבר הנכון. על אף שזה אושר חלש מאוד, כי בכלל לא ברור שאכן היה צריך לעבוד בכדי להרויח את הכסף, כי מאן יימר שהוא צריך כל כך הרבה כסף... אבל על כל פנים הוא מרגיש טוב עם הפעולה שהוא עשה. ובאמת האושר האמיתי שיכולים לקבל מכסף הוא רק כאשר הוא עושה דברים טובים עמם, או אז ירגיש מאושר על אשר זוכה לפעול פעולות נפלאים על ידי הכסף.

קח עוד דוגמא. אדם שיש לו כשרונות נפלאים, זה עצמו לא יביא לו שום אושר! אדרבא זה יכול לגרום לו הרגשת תסכול כי הוא מרגיש שאינו מנצל אותם כראוי. הסיפוק יהיה ככל שירבה לנצל אותם כראוי, אז ירגיש מאושר על שעשה עמם את הדבר הנכון. בקיצור, האישור מגיע רק על מעשים של האדם, כאשר מרגיש אישור שעשה את הדבר הנכון. וכך גם להיפך, האדם שאינו עושה את הדברים הנכונים, לא ירגיש אושר לעולם, גם אם יהיו לו אוצרות תבל, ויתברך בכשרונות נפלאים, כל זמן שלא יעשה עמם את מה שצריך לעשות.

זאת אומרת, שהרגשת אושר באה רק כאשר מרגיש 'אישור' על מעשיו, אישור שאכן עשה את הדבר הנכון.

אברהם יצחק: נו, אז איך אני יכול לדעת שאני אכן עושה את הדבר הנכון? זה עצמו הרי כל הבעיה שלי, כי אני לא יודע האם אני עושה את מה שדרוש ממני, והאם אני מנצל כראוי את הכוחות שלי... עכשיו אני תופס שאני בעצם מתמין לאישור שאני אכן בסדר...

הדמיון לא מגיע לאישור

משפיע: אוה, אז עתה הגענו לנקודה, אלא שתחילה אקדים לך עוד ידיעה נחוצה בנושא שלנו. והיא, שאפילו אם אמרנו שכאשר האדם עושה את הדבר הנכון הוא מרגיש מאושר כי מקבל 'אישור' על מעשיו, אבל יכול להיות שיהיה איזה דבר שימנע ממנו להשיג את 'אישור' הזה. דהיינו, שיכול להיות אדם שעושה את הפעולות הנכונות, וברור לו שזה אכן הדבר הנכון, ועדיין אינו מרגיש את הרגשת 'אישור', יש משהוא שמעכב...

אברהם יצחק: עוד פעם, הוא יודע שעשה את מה שצריך ועדיין אינו מרגיש אישור? איך זה יכול להיות?

משפיע: כן. יכול להיות אדם שעושה את כל שהוא צריך, אבל אם יש לו במוחו איזה ציור ודמיון של איזה יעד מסוים שהוא רוצה להגיע, הדמיון הזה יפריע לו וימנע ממנו להרגיש 'אישור' על מעשיו, וממילא יחסר לו הרגשת האושר והסיפוק בעבודתו.

אברהם יצחק: למשל?

משפיע: קח לדוגמא בעל חסד גדול, הפועל ימים ולילות למען הזולת, ובכל יום הוא עוזר להרבה אנשים בגוף בממון ובנפש, לכל הדעות הוא עושה דברים נכונים וטובים מאוד. אבל הדמיון והיעד שלו, הוא להיות העסקן הידוע והמפורסם בעיר! זה הציור שצייר לעצמו כאשר הוא דמיון לעצמו את התוצאות של הפעולות שלו. אדם כזה יכול להיות מאושר מהחסד שעושה? וודאי שלא! כי עדיין לא קיבל שום אישור על מעשיו, כי האישור לפי דמיונו הוא כאשר יקבל אישור שהוא העסקן הגדול

ככה? אולי אני יכול לעשות הרבה יותר? עובדה שיש אנשים שמספיקים ועושים הרבה יותר ביממה, והם בני אדם בשר ודם כמוני...

משפיע: אז בא ננסה להגיד את זה ברור. האם לדעתך אכן אי אפשר להרגיש צופרידנקייט כל זמן שלא מספיקים ומשקיעים את כל הכוחות בתכלית היכולת האנושית? כל אלו שלא הגיעו לשלימות הזאת אין להם זכות להרגיש אושר?

אברהם יצחק: לא. בוודאי צריכים להיות צופרידן. דיברתי על עצמי שאני ע"פ לא מרגיש צופרידנקייט, אני נהנה אמנם ממה שאני עושה, אבל אני לא יכול להגיד שאני מסופק מעצמי...

משפיע: תנסה להסביר את עצמך יותר. הרי זה פשוט לך שלא דורשים מכן אדם יותר מהכוחות שלו, וגם לא דורשים מכל אחד לנצל את כל הכוחות האנושיות בשלימות גמורה, מה כן? דורשים ממנו לעשות מה שהוא יכול לפי מצבו עכשיו, ולהשתדל להתעלות מדרגה לדרגה. נו, אז איפה הסיבה לא להרגיש צופרידנקייט?

אברהם יצחק: הא גופא קשיא, אני באמת לא יודע, אני לא יכול להסביר את עצמי. אבל המשפיע אכן צודק שזה ההרגשה הקבועה שלי שאני בדרך כלל לא מרגיש צופרידנקייט מעצמי...

הקשר בין 'אושר' ל'אישור'

משפיע: אני חושב שתחילה אנו צריכים להביר לעצמנו מה פירוש המושג 'אושר'? מה זה בעצם צופרידנקייט? האם יש קשר בין המילה 'מאושר' שהוא צופרידנקייט (ותומכיה מאושר) או 'אושר' שהוא גליק [- אשרי העם שככה לו], למילה 'אישור' שהוא הסכמה של דבר מסוים?

אברהם יצחק: לכאורה אני לא רואה שום קשר בין הדברים...

משפיע: אז בא ואסביר לך. הקשר ביניהם פשוט מאוד, והוא נחוצ להבין זאת בכדי לדעת מה השרש להרגשת האושר. האדם נברא באופן שהוא רוצה להיות טוב, הוא מרגיש צורך לקבל הסכמה ו'אישור' שהוא טוב! ההסכמה הזאת אינה דווקא מהסביבה, אלא היא הרגשה פנימית שעשיתי את הדבר הנכון, ועשיתי אותו כראוי וכהוגן, אז הוא מרגיש מאושר צופרידן און גליקלאך. וזה לא רק ברוחניות, אלא גם בגשמיות בכל פעם כשהאדם מרגיש שעשה דבר נכון והוא אדם טוב. בקיצור, הרגשת 'אושר' היא כאשר מרגיש 'אישור' על מעשיו.

אברהם יצחק: זה נשמע יפה מאוד. אף פעם לא חשבתי על זה. אבל רגע, האם כאשר יש לאדם הרבה כסף הרי הוא גם מאושר, נו, איזה אישור הוא קיבל?

משפיע: אז בא ואגלה לך סוד, סוד גלוי לכל מי שיוודע מקורו - שאכן הכסף אינו מביא שום אושר! נשמע לך חידוש? זה ממש כך! אין שום דבר בעולם שמביא סיפוק ואושר, רק מעשיו של האדם! כאשר האדם עושה את מה שהוא צריך לעשות, וכאשר מרגיש שהוא אדם טוב, הוא מרגיש אושר. הכסף עצמו אינו מביא אושר, אלא ההשקעה והפעולה שהצליחה להביא כסף היא מביאה הרגשת אושר בלב, כי זה הרגשה שעשה את הדבר הנכון.

אברהם יצחק: א גוט יאר.

משפיע: אוה, וואס מאכסטו אברהם יצחק? נראה על פניך שהיום באת עם נושא מסוים...

אברהם יצחק: יש לי אכן איזה נושא לדבר, אבל דרך אגב אני רוצה לומר למשפיע שהבחנתי כבר הרבה פעמים שעצם זה שאני יודע שיש לי שעה קבועה בשבוע עם המשפיע, נתן לי הרגשת רוגע בכל השבוע, ובדרך כלל הנושאים המעיקים צפים ועולים ממילא על השלחן...

משפיע: נו, ברוך ה', השי"ת מביא שהנושאים המעיקים יעלו, כך דייקו הצדיקים בפסוק 'או נדברו יראי השם', שלא כתוב 'או דברו' אלא 'נדברו' דהיינו או סווערט גירעט, הקב"ה משים בפייהם את הדיבורים והנושאים הנכונים לפי צורך נפשם...

אברהם יצחק: למעשה, היום המשפיע צודק במה שראה על פניי... יש לי אכן איזה נושא שאני רוצה לדבר עליו. זה בעצם נושא שהמשפיע כבר הבטיח להרחיב כשיהיה הזדמנות...

משפיע: אני לא זוכר כרגע, אבל אדרבא תזכיר לי, ונראה אם יתאים עתה הזמן להרחיב בזה.

אברהם יצחק: המשפיע זוכר שנכנסתי פעם אחת כאן לחדר המשפיע, באחד משבועות החורף, והמשפיע התבטא אז שאינו רואה את הצופרידנקייט על הפנים שלי...

משפיע: אוה, אני נזכר קצת. אבל תזכיר לי עוד כמה פרטים איך הנושא עלה על השולחן...

אברהם יצחק: אני לא זוכר בדיוק, אבל זה אני כן זוכר שתארת לי אז את ה'סדר היום' שלי, ולמעשה זה היה די טוב, ותמונת המצב היתה צורה של עליה בתורה ובשאר הענינים, והמשפיע טען שלפי התיאור הזה היתה צריכה להיות ניכרת על פני סיפוק וצופרידנקייט הרבה יותר... אני טענתי שאני אכן לא לגמרי צופרידן מעצמי, ואני מרגיש כל הזמן שהייתי צריך להגיע ליותר, אבל מה אני יכול לעשות, כי למעשה אני משתדל לעשות כפי יכולתי, ומה אני יכול לעשות שאני עדיין לא מסופק במה שיש לי... המשפיע טען שיש כאן איזה סתירה בדברים שלי, ומכיון שהיינו אז באמצע איזה נושא אחר, אמר המשפיע שעוד חזון למועד ללבן את הנושא הזה.

משפיע: אדרבא, הזמן עתה מוכשר לכך. אבל תחילה אני צריך לדעת האם אתה עדיין 'אוחז' בטענה שלך? או שמא כבר נוסף לך כמה רעיונות סביב הנושא הזה?

אברהם יצחק: לא השתנה כלום. אדרבא, כמה שאני חושב על זה יותר, אני רואה בחוש שזה בכלל לא בידיים שלי להיות צופרידן! מה שבידי אני יכול לעשות, דהיינו אני יכול ללמוד כמה שביכולתי, וגם לקיים ולעשות את מה שנדרש ממני, את זה אני יכול. אבל את החלק של להיות צופרידן - זה אני לא יכול! זה פשוט לא בידי.

לדעתי זה איזה מתנה משמים של הרגשת צופרידנקייט שיש אנשים שמן הסתם זוכים לזה, ואני עדיין לא זכיתי בזה... מה לעשות...

משפיע: הייתי רוצה שתבין שיש כאן איזה שהיא סתירה. כי אם אכן אתה משתדל לעשות מה שאתה יכול, ואתה לא רואה לפניך מה עוד אתה יכול ומסוגל לעשות, צריך האושר והסיפוק להגיע ממילא...

אברהם יצחק: זה עצמו לא ברור. כי אני לא יכול לדעת האם אכן אני 'לא מסוגל' לעשות יותר? האם זה באמת

ביותר בקהילה, או המפורסם ביותר בעיר. וכל זמן שלא מאשרים לו זאת, לא ירגיש מאושר!

עוד דוגמה. בחור שלומד בהתמדה גדולה, ומשקיע את כל כוחותיו וזמניו ללימוד וליגיעת התורה. אבל הדמיון והיעד שלו הוא להגיע להיות 'שר התורה'! שיהיה הוא התלמיד חכם המפורסם והידוע שכל שאלה קשה מביאין אליו! הרי בחור כזה אפילו אם ישקיע חדשים שלמים ימים ולילות, ויבחר על מסכתות שלימות בעל פה, לא יגיע לאישור הנכסף אותו הוא מדמיין, כי הוא עדיין רחוק מאוד מלהיות 'שר התורה'... ולכן לא ירגיש שום אושר בכל הלימוד שלו, כל זמן שאינו רואה שהוא מתקרב אל היעד שהציב לעצמו.

אברהם יצחק: אז אתה דורש ממני ללמוד לשמה, ולא על מנת להיות רב ורבי?

משפיע: לא. אני בכלל לא מדבר על לשמה, ולא זה הסוגיא שלנו עתה. לכן הבאתי לך גם דוגמאות מעניינים גשמיים כמו עשיר או בעל חסד, הכל כדי להוכיח לך שהאישור תלוי ביעד שהציב האדם לעצמו, ולכן אפילו אם אדם עושה הרבה פעולות טובות שיכולות לקבל עליהם אישור ולהביא ללבו אושר, אבל **הציורים והדמיונות** שיש לו בראשו מונעים ממנו לקבל את האישור.

אברהם יצחק: אז למה בעצם מספרים סיפורים על כל מיני גדולי תורה? האם לא בכדי שארצה להיות כמותם?

משפיע: המטרה של זה הוא להראות לך איך נראה אדם שניצל את הכוחות שלו, ולמה יכול האדם להגיע על ידי לימוד התורה ועבודת השם, וכל זה יביא אותך לחשוק גם אתה לעשות את מה שאתה צריך להיות, ולהיות מסור ונאמן לעבודת השי"ת בשלימות בכוחות שלך, אבל לא ביקשו ממך להיות כמוהו, כמו שהוא עצמו לא רצה להיות כמו מישהו אחר.

מאיפה נובעים הספיקות?

אברהם יצחק: אז לענייננו, מה אני צריך לעשות בכדי להגיע לאושר? דיברנו שהאושר מגיע כאשר מרגישים אישור על המעשים. אבל הרי כל זה הוא רק כאשר האדם מנצל את כוחותיו ועושה את מה שנדרש ממנו לפי דרגתו, וכאן אני חוזר אל השאלה שכבר שאלתי קודם, איך אני יכול לדעת שאני אכן עושה את מה שאני צריך לעשות? איך אני יודע שאני אכן מנצל את הכוחות שלי כמו שצריך?

משפיע: על עצם השאלה שאתה שואל לא אענה לך כרגע. אבל מה שברצוני להסביר לך הוא, שעצם המחשבות המטרידות אותך האם אתה אכן עושה מספיק - זה עצמו מראה שעדיין אתה עסוק כל הזמן לבחון את עצמך האם אתה כבר מגיע לאיזה שהוא הישג לפי הדמיון שיש לך, או לא. זה מה שגורם שכמה שרק תעשה, וכמה שרק תתעלה ותתקדם, עדיין לא תהיה בטוח שאכן עשית את כל מה שאתה צריך לעשות.

אברהם יצחק: למה?

משפיע: ההסבר הוא כך. יש חילוק גדול האם אנו דנים על המעשים או על כללות האדם. כאשר אני ניגש לדון על המעשים שלי, האם הם נכונים וטובים או לא, ואני רואה שהם אכן טובים, אני יכול לתת אישור וממילא להרגיש מסופק ומאושר. אבל כאשר אני ניגש להחליט האם 'אני' אכן נכון וטוב, ואני מחפש אישור על כל המציאות הכללית שלי, או אז קשה מאוד לקבל אישור, וגם מתעוררים כל הזמן שאלות וספקות אולי עדיין לא עשיתי מספיק? אולי יכולתי לעשות יותר? והשאלות אינם נגמרים לעולם, כי בכל רגע צריך בדיקה וסקירה מחדש האם אני עדיין תואם עם הדמיון שהצבתי לעצמי.

ולכן אפילו אם תעשה את כל מה שביכולתך, ומעשיך יהיו נכונים וטובים, אם היעד הוא להגיע לאיזה הישג ואיזה מצב מסוים, יהיו תדיר ספקות האם אני אכן עושה את מה

שצריך בכדי להגיע אל היעד הזה, וגם לא אוכל לפתור לך את הספקות הללו. וממילא נקודת הדבר היא, להתמקד במעשים שאתה עושה, ולא בציור ובדמיון שיש לך בראש.

ומה ידחוף אותי להתקדם?

אברהם יצחק: אבל אני מנסה לחשוב, הרי אם לא יהיה לי שום ציור להיכן אני רוצה להגיע, לא יהיה לי שום דחף להתקדם ולעבוד? כי לכאורה הציור הזה שאני מצויר לעצמי זה המנוע הרוחף אותי להתקדם...

משפיע: ברור שצריך מנוע, ברור שצריך איזה מטרה ויעד הדוחף ומניע את האדם לעבוד ולהתעלות - השאלה היא רק מה המנוע שלך? המנוע האמיתי והנכון שצריך להיות הוא 'לעשות נחת רוח לבורא יתברך', זה צריך להיות המודד האם אתה עושה את הדבר הנכון או לא. ולא שהמנוע והדחף הוא לקבל איזה תואר של תלמיד חכם הוא בעל חסד ידוע.

הבה נסביר את הדבר באופן ברור יותר.

ושום מכשול, וכל היום הולך בשלימות הנרצה... אבל הרי יש הרבה מכשולות ותקלות? הרי בכל יום אני נתקל בכמה וכמה דברים שלא מתאימים בכלל עם רצוני יתברך, אלא אדרבא הם ממש היפך רצוני, נו, איך ארגיש צופרין במצב כזה? הרי זה מערער את ה'אישור'?

משפיע: אני נהנה שאתה שואל, כי כך הדברים מתלבנים ומתבהרים יותר ויותר. אבל האמת היא שאם המטרה והיעד שלך היא לעשות נחת רוח אליו, המכשולות אינם מערערת את 'כל' המציאות שלך, הם אינם לוקחות את האישור מהמעשים הטובים, כי הרי מה שטוב הוא טוב!

השאלה שלך עדיין נובעת מההרגשה שאתה רגיל אליה לתת אישור על המציאות שלך ולא על המעשים, באופן כזה שאתה עסוק להגיע לאיזה תואר ואיזה ציור, במצב כזה כל מכשול גורם ערעור על כל הסיפור כולו, כי עד שכבר הצלחת לצייר לעצמך שהנה אתה כבר בדרך להיות 'איש מסוים', ופתאום המכשול הזה מערער את כל הדמיון הזה!

אבל אם אתה ממוקד בעשיית רצוני יתברך, זהו זהו זהו היעד שלך, הרי כל פעולה טובה וראויה שאתה עושה היא

הוא מרגיש צורך לקבל הסכמה ו'אישור' שהוא טוב! ההסכמה הזאת אינה דווקא מהסביבה, אלא היא הרגשה פנימית ש'עשיתי את הדבר הנכון, ועשיתי אותך כראוי וכהוגן

ריווח לעצמו, יש בה את האישור הנדרש, וממילא תביא בלבך הרגשת אושר וסיפוק, וכל זה אינו סותר כלל את ההרגשה הבלתי נעימה מהמעשה הלא טוב, מה שלא טוב לא טוב, אבל זה לא מערער את כל המציאות כולה, כי אתה לא עסוק לבנות לך איזה ציור ומצב, אלא אתה עסוק לעשות את הרצוי לבורא עולם, וכל פעולה שאתה זוכה לעשות לכבודו יתברך, הכל ריוח. יש לה אישור, ומביאה בלבך אושר וסיפוק בלי שיעור.

אברהם יצחק: אבל בכל זאת, מה עושים אחרי איזה מכשול או תקלה? איך יכולים להרגיש אז איזה הרגשת אישור? הרי אם אכן כל המטרה והיעד היא לעשות נחת רוח לבורא יתברך, הרי נשברים מאוד כאשר נכשלים ועושים כנגד רצוני ח"ו?

משפיע: קח בחשבון שעצם השברון לב מהמכשול זה עצמו גם רצוני יתברך, כי הרי ההכנעה הזאת מורה על קבלת עול מלכותו יתברך עליך, ונמצא שעצם השברון לב אתה גם עושה נחת רוח לבורא יתברך. ובפרט כאשר מיד אחר כך אתה מתחזק ומקבל על עצמך ביתר חיזוק להתרומם ולהתעלות, הרי בזה גופא אתה עושה בזה נחת רוח מיוחדת לבורא יתברך, כידוע שכאשר מתרוממים ומתחזקים אחרי נפילה מכניעים בזה הרבה כוחות הקליפה וסטרא אחרא, ומקדשים את שמו יתברך אפילו במקומות החשוכים, ולפעמים זה גופא הוא תיקון למכשול.

נמצא שאדם המציב לעצמו מטרה ויעד לעשות נחת רוח לבורא יתברך, מוצא בכל רגע ובכל מצב אפשרות לעשות רצוני יתברך, ובאופן כזה אין לו שום ספק שאכן הוא עושה את מה שצריך, והאישור הזה מביא בלבו הרגשת אושר וסיפוק בלי שיעור, כי השייכות והקירבה עם הקב"ה היא האושר הנפלא ביותר בשבילו.

אברהם יצחק: אני חושב שהדברים ברורים מאוד. ואני חושב שרק כאשר אתחיל ליישם את הדברים למעשה אראה האם אכן קלטתי את הדברים היטב.

בכל אופן יישר כח גדול עד למאוד! כדאי היה להתמקד עד עתה לשעת הכושר כזאת שהתבררו הדברים כל כך בעזרתו יתברך שמו.

אם עיקר הנושא שלך הוא לעבוד אצל הקב"ה ולעשות לו נחת רוח, אז ההגדרה של 'מה הדבר הנכון' מאוד פשוטה, כי כל תנועה שאתה מצליח לעשות לו, הוא הדבר הנכון שאתה צריך לעשות! וכאשר אתה עומד בסוף היום ורואה שזכית ללמוד כמה וכמה דפים, ולקיים כמה וכמה מצוות, וזכה זכית לעשות נחת רוח לפניו, זה מביא לך אושר וסיפוק נפלא עד מאוד. אפילו אם עדיין לא הספקת הרים וגבעות, ועוד לא הצלחת להיות איזה אדם מפורסם עם תוצאות מדהימות שידהימו את כולם, אין מפריע כלל לאושר ולסיפוק, כי אתה יודע שעשית את הדבר הנכון, וזכה אין לך שום ספק כלל, כי ברור שהקב"ה רצה ממך שתלמד ותתפלל ותקיים מצוות, וזה עצמו מביא את הרגשת האושר האמיתי.

אבל אם עיקר הנושא שלך יהיה להגיע לאיזה הישגים עצמיים, או שהחלום שלך הוא שתהיה נקרא באיזה תואר מסוים, וכגון להיות 'שר התורה' 'איש החסד' 'עמוד העבודה', א געווייקטער חסיד'ישער יוד, וכדומה, כל זה הוא תואר של איזה הישג שמגיע רק אחר יגיעה של שנים מרובות, וכולי האי ואולי... במצב כזה לעולם לא יהיה לך סיפוק מהמעשים שאתה עושה, וכל הזמן תמדוד האם זה מקרב אותך ליעד הנכסף הזה, ועצם העבודה שאתה עושה נדמה בעיניך בדבר קטן מאוד, כי אתה מודד כל פעולה ופעולה האם זה כבר מתאים לדמיון שאתה מדמיון לעצמך היכן אתה רוצה להגיע.

המכשול לא מערער את כל המציאות שלך

אברהם יצחק: וואו, אני שומע כאן דברים נפלאים ומאירים. אבל אני חושב שעדיין לא ברור לי לגמרי. כי אני מנסה לדמיין לעצמי שאני מציב לעצמי יעד ומטרה לעשות נחת רוח לבורא יתברך, פשוט וועלן דעם אייבערשטין, לרצות לגרום לו נחת רוח. לפי דברי המשפיע, באופן כזה צריכים להרגיש צופרין ומלאים אושר וסיפוק על כל דבר שזוכים לעשות בשביל כבודו יתברך.

אבל זה רק כשהכל הולך כפי התכנית, ואין שום נפילה,

בעמדנו בחג הפסח - חג האמונה, הזדמנות היא לנו לקנות את האמונה בנפשנו פנימה בקנין נצחי, על כן אמרנו להעתיק כאן שני פרקים מיוחדים להתבונן בפסוקי יחוד ה' שאנו אומרים פעמיים בכל יום. המאמר מחולק לשני פרקים, כאשר הראשון עוסק בפירוש הנגלה של שמע ישראל, והשני בפנימיות העניינים. ויהי"ר שאכן נזכה להמשיך את אור האמונה לכל השנה.

שמע ישראל

פרק א'

כיצד פסוק ראשון של קריאת שמע מביא קבלת עול מלכות שמים? בדרך הנגלה: הוא מנהיג לכל הברואים ואין לו שני, ואותנו ביתר שאת, ולכן אנו משועבדים אליו יתברך

להכירו יתברך ח"ו, ואדרבה באפשרותנו לבא לידי אמונה וחיבור מוחלט עמו יתברך.

ומכך באה קבלת עול מלכות שמים ביתר שאת, שהרי אנו מכירים בו יתברך - מכח זה שאנו עמו וחלקו והוא אלקינו.

ולסיכום, הכוונה הפשוטה ב"ה' אלקינו", היא: שמפיע לנו באופן נעלה מכל הנבראים, ואנו מצדנו מכירים בו יתברך באופן נעלה מכל הנבראים (ואף זאת מכח השפעתו נטולת הממוצע). **וכתוצאה מכך מגיעה קבלת עול:** מגודל ההשפעה וכן מגודל ההכרה.

ג

סיכום הפירוש הפשוט

אולם כאן נשאלת השאלה, שהשתא דאית להכי שבי"ה אלקינו" אנו אומרים שהוא יתברך המקור לכל השפעותינו, וביתר שאת משאר הנבראים, הרי כבר קיבלנו עול מלכותו, כי אנו תלויים בו לגמרי, ומה מוסיף לנו "ה' אחד"?

והענין הוא כי "ה' אחד" מחדד את איכות קבלת העול. כי מתבטא כאן שאין זה ענין מקרי מה שאנחנו מקבלים את השפעתו והנהגתו ולכן אנו משועבדים אליו, כאותו עבד שמקבל השפעתו ומשתעבד לאדונו רק במקרה, כי אם היה נמכר לאדון אחר, היה מקבל השפעתו מהאדון האחר. אלא יש כאן ענין עצמי, כי אין אלוך מבלעדיו ו"ה' אחד", וזוהי ההנהגה היחידה הקיימת, וממילא קבלת העול היא יותר מוחלטת, באין שתי אפשרויות.

ולסיכום, זהו פירושו הפשוט של הפסוק: "שמע ישראל" - חלקו יתברך, "ה'" - היה הוה ויהיה (דהיינו שמציאותו נצחית למעלה מכל גדרי הזמן) המהווה הכל, "אלקינו" - משגיח עלינו בפרטיות, "ה' אחד" - המנהיג והשליט היחיד בעליונים ותחתונים.

וממילא מכירים אנו בו ומשועבדים אנו אליו לגמרי, כי אין לנו רק אותו יתברך בלבד.

ומוסיפים אנו לומר "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", כי באמירה זו מפרטים אנו המשמעות של כוונתנו ב"ה' אחד" - יחודו בהנהגה והשפעה (ולכן זה המשך לקבלת עול מלכות שמים). "ברוך" - מקור כל ההשפעות והברכות, "שם כבוד מלכותו" - הוא גילוי מלכותו, "לעולם ועד" - לנצח.

כל האמור עד עתה הוא בדרך הנגלה והפשוט, ובפרק הבא ירחב הדיבור על הבנת החסידות המרוממת בפסוק זה.

אשר משם טעו המכוונים לומר שזוהי הכוונה בקריאת שמע, מכל מקום באמירת "ה' אחד" בקריאת שמע, כוונתנו היא ליחידותו **בהנהגה**, ולא **במהות**.

ולסיכום, הכוונה הפשוטה ב"ה' אחד" היא: שאין לו שני בהנהגה ובהשפעה. **וכתוצאה מכך מגיעה קבלת עול:** שהרי כל חיינו הימנו.

ב

"ה' אלקינו" - הוא מנהיג אותנו בהנהגה מיוחדת, ואנו מכירים בו

ועתה יש לבוא אל הפירוש של "ה' אלקינו", אשר גם הוא גורם קבלת עול מלכות שמים, וביתר שאת:

"ה' אלקינו" פירושו הפשוט שהוא **אלוך שלנו**. וכאן נשאלת שאלה: הא כיצד, הוא הרי אלוך כל בשר ומלכותו בכל משלה, ומהי אפוא אלקותו עלינו?

אך התשובה הפשוטה היא, שעל אף שהוא אלוך על רבבות נבראים, עיקר רצונו בכולם הוא רק אנחנו, וכמבואר בחז"ל (ויקרא רבה לו, ד) "בראשית בשביל ישראל שנקראו ראשית". והמשמעות הנגזרת מכך היא שהשפעתו והנהגתו עמנו היא באופן מיוחד ונעלה על כל הנבראים. כי דעת לבנון נקל שאי אפשר להשוות בין ההשפעה לעיקר וההשפעה לטפל (ומכך נובעת ההנהגה הניסית עמנו. משום שכל הטבע שייך אל הטפל, ואילו אנחנו העיקר. וכן הדין שהטפל יכופ עצמו אל העיקר).

ולכן מביאה התבוננות זו קבלת עול. כי מאחר שההשפעה היא ביתר שאת, הרי קבלת העול שלנו תהיה ביתר שאת.

וישנה משמעות נוספת בהיותו **אלוך שלנו** יתר על כל הנבראים: שאנו זוכים להכיר באמיתת יחודו יתברך, לעומת שאר אומות העולם שאינם מכירים עדיין (טרם הגאולה) ביחודו יתברך.

ואף משמעות זו באה כתוצאה מההבדל בין אופן ההשפעה שלנו לבין השפעת האומות העולם. כי הם מקבלים את השפע דרך שבעים השרים העליונים הממונים על שבעים אומות, ולכן לא מורגש בהשפעתם מקור ההשפעה - השי"ת, רק אותם ממוצעים שהשפע מתלבש בהם (עיי' רמב"ן ויקרא יח, כה), ועל כן הלבוש הטבעי של השפע הוא חומרי וגם ומחשיך ומונע מלהכיר אלקותו יתברך.

אבל לנו בני ישראל, שאנו עמו והוא אלקינו, משפיע לנו את ההשפעה שלא באמצעות השרים העליונים אלא רק מאתו יתברך בלבד, כי אין ממונה עלינו שום שר ומושל למעלה, ועל כן הלבוש הטבעי של ההשפעה אינו חומרי וגם כל כך באופן שלא נוכל

מצות **קריאת שמע** שצטוונו לקיים בכל יום בבקר ובערב, היא היא מצות **קבלת עול מלכות שמים** (ברכות יג. ועיי' בשורת הקודש מאמר תיקון היסוד אריכות גדולה במצוה זו). כי האמונה באחדותו יתברך שמו, הנאמרת בפסוק ראשון של קריאת שמע "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד" (דברים ו, ד), מביאה קבלת עול מלכות שמים.

וכדי להבין כיצד אמונה זו מביאה קבלת עול, עלינו להתבונן בפירושו ומשמעותו של הפסוק. ונקדים לסכם ולחדד את הפירוש הנגלה והפשוט, ובפרק הבא נעמיק בעז"ה בפירוש הפנימי על דרך החסידות.

א

"ה' אחד" - הוא המנהיג לכל הברואים ואין שני

ונתחיל מסוף הפסוק, בתיבות "ה' אחד", כי עיקר ההמלכה היא כמבואר שם בחז"ל (ברכות יג) דווקא באמירת "ה' אחד", "כיון דאמליכתיה למעלה ולמטה ולארבע רוחות - תו לא צריכת":

"ה' אחד" פירושו הפשוט הוא שאין לו שני. אולם יש לדייק ולחדד מיהו השני ששוללים כאן. ומבואר מתוך דברי חז"ל (עיי' מ"ב מ"ב ס"א סק"ב), שאין הכוונה לשלול כאן רק שאין בורא נוסף, דהיינו כפירה בבריאת העולם ח"ו, אלא ששוללים כאן גם מה שעובדי עבודה זרה אומרים, שעל אף שהשי"ת האציל ברא ויצר ועשה את כל העולמות כולם, מכל מקום נתן לכוחות מסויימים יכולת עצמית להשפיע ולהנהיג חס ושלוש, ולכן הם עובדים אותם (כי טוענים שחיותם היא מהם. עיי' רמב"ם פ"א מהלכות ע"ז, ורמב"ן שמות כ, ב). ובא הכתוב ואומר "ה' אחד" - אין לו שני בהנהגה, וכל הכוחות העליונים הם צינורות שבהם הוא משפיע ומנהיג.

הוא אומר: כוונת "ה' אחד" היא האמונה ביחודו יתברך **בהנהגת** הבריאה. כלומר שלא רק בעצם הבריאה הוא לבדו בורא הכל, אלא שבכל העתים אין הוא עוזב מלהנהיג את הבריאה לכל פרטיה, וגם עתה הוא מלך בדי' רוחות ולמעלה ולמטה.

וכוונה זו, שמשמעותה שכל חיותנו וקיומנו וכל סוגי השפע שאנו מקבלים הם רק ממנו יתברך בלבד, ואין לאף כח בעולם יכולת להיטיב או להרע לנו, ואנו לגמרי תלויים בו יתברך - תוצאותיה הן שאנו מקבלים עולו ומשתעבדים רק אליו יתברך לעשות רצונו - שהרי אין לנו כלום חוץ ממנו.

(ובמאמר המוסגר יש לשלול כוונה נוספת שיש שמכוונים ב"ה' אחד", היותו **אחדות** פשוטה ולא מורכבת. כי אף שבוודאי שחובה גמורה להאמין כן, וכמפורש ברמב"ם (הל' יסודי התורה פ"א ה"ז.

פרק ב'

מה חידושו של הבעש"ט שחינוי לדעת כדי לכוון קריאת שמע כהלכתה? "שמע ישראל" - יחודא עילאה, "ברוך שם" - יחודא תתאה

(ומובן שלפי הפירוש הפנימי אין כל שאלה מה מתחדש לנו ב"ה" אחד" יותר מבי"ה אלקינו", כי כוונת "ה' אלקינו" היא שכל מציאותנו היא גילוי יחודו יתברך - המתגלה ב"ה" אחד").

ה הכוונה הפנימית

זהו אפוא סיכום הפירוש הפנימי:

"שמע ישראל" - שאנו עמו וחלקו, ועל כן מצד מעלת נשמתנו מכירים אנו שה' הוא אלקינו" - שכל כוחותינו וחיותנו הם אלקותו יתברך שמהווה הכל יש מאין, ואין לנו כל מציאות עצמאית, וכל מציאות "ישראל" היא ההכרה הברורה במציאות האלקות אשר הוא "ה' אחד" גם לכלל כל הנבראים, הכלולים במקורם ובטלים במציאותו באלקותו יתברך.

ובאמירת "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" המכוון הוא לבטא שגם מה שהעולמות מופיעים כנבראים מכל מקום אינם נפרדים ח"ו, רק הם ביטוי של הנהגת מלכותו יתברך המחדש אותם באופן כזה שהם כמציאות עצמאית, כי השי"ת מתגלה עתה רק באופן של העלם והסתר, ולכן הנבראים מרגישים את עצמם. וכל זאת בכדי שלעתיד לבא תתגלה האמת איך שכל זה בעצמו הוא רק אלקותו יתברך.

וכוונת התיבות היא כך: "ברוך" - אלקותו יתברך נמשכת ומתגלה, "שם כבוד מלכותו" - באופן של גילוי מלכותו, דהיינו נבראים (שה'מלכות' היא המקור לנבראים, כנודע ש"אין מלך בלא עס"), "לעולם ועד" - שתתגלה אמיתתם לעתיד לבא לנצח.

והרי לנו שבאמירת פסוק ראשון של קריאת שמע "שמע ישראל" מבטאים אנו את האמת לאמיתה שהכל הוא רק אלקותו יתברך - יחודא עילאה, ושאלנו ברור הדבר בהכרח נשמתנו. ובאמירת "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" מבטאים אנו שמכל מקום גם הרגשת הנבראים עתה שהם מציאות, היא פעולת מלכותו יתברך שפועלת עתה באופן של הסתר, בכדי שיתגלה לעתיד לבא אלקותו גם במציאות הנבראים.

(אולם יש להבהיר, שגם לאחר האמונה ביחודו יתברך על פי גילוי הבעש"ט, ואמירת פסוק ראשון של קריאת שמע בכוונה זו של ביטול כל מציאות הנבראים למקורם אי"ס ב"ה, מכל מקום עדיין נצרכת גם כן האמונה ביחודו יתברך על פי הפשט שנתבאר בפרק הקודם, שהרי ישנה מציאות - מצד "יחודא תתאה" - של עולמות ונבראים, וכאמור אף זה הוא גילוי אלקי, אך מצב זה מצריך זהירות שלא להתבלבל ולטעות כאילו יש להם ישות עצמית ח"ו, ולכן יש לשנן ולכוון שהכל הוא רק גילוי ממנו יתברך באופן של התהוות אך לא באופן של מציאות נפרדת. וזוהי אמונת היחוד על פי פשט.

כללו של דבר: האמונה ביחודו יתברך על פי פשט - היא היא האמונה של "יחודא תתאה", אשר אף לפי הכוונה הפנימית מפרטים אותה בקריאת שמע, אלא שבפסוק "ברוך שם", ואילו על דרך הפשט כוונתה בפסוק ראשון. ואין הכוונה הפנימית באה אלא להוסיף כוונת "יחודא עילאה" בפסוק ראשון, כאשר כוונת הפשט נצרכת ב"ברוך שם".

ויחודא תתאה. כי גילוי האמת האלקית המוחלטת הוא באופן שהעליון לבדו מתגלה כמציאות האמיתית וכל הנבראים בטלים וכלולים בו. אך הגילוי השני הוא שהתחתון מרגיש עצמו כמציאות משלו ואינו מרגיש את היותו נכלל במקורו, אך עדיין יודע בהירות שכל מציאותו שלו תלויה במקורו - השי"ת.

ולכן גם "יחודא תתאה" הוא "יחודא", כי גם ביחוד זה מרגיש שהוא תלוי לגמרי בו יתברך ואינו יכול להתקיים בלעדיו, ושכל מהותו היא גילוי יחודו יתברך - כי הרי יודע שהיכולת הזאת של הנברא להרגיש את עצמו היא עצמה גילוי אלקי, כאמור.

ג קבלת עול מלכות שמים - ביטול המציאות

לפי העומק הפנימי הזה, הרי שקבלת עול מלכות שמים של קריאת שמע מקבלת משמעות עמוקה וחדשה, והיא: **ביטול מוחלט של כל המציאות שלנו אליו יתברך.**

ובזה מובן גודל ההכרח והמעלה בקבלת מסירות נפש בעת אמירת "ה' אחד", שיסודו מדברי הזהור הקדוש בכמה מקומות (עיי' יסוד ושורש העבודה שער המזרח פ"ה, ובטהרת הקודש ס"ו. וזאת מלבד קבלת מסירת נפש מצד מצות אהבת ה' בעת אמירת "בכל נפשך", וכדרכת חז"ל (ברכות פ"ט מ"ה) "אפילו נוטל נפשך"). מכיון שהאמונה ביחודו יתברך, על פי הפירוש הפנימי היא ביטול כל מציאותנו לגמרי, והרי זה מתבטא במסירות נפש, שמשמעותה ביטול והפקרת כל ישותנו וחיינו ומסירתו אליו יתברך.

ד ה' אלקינו" בהשגת "ה' אחד"

עומק זה שבכוונת "ה' אחד", מושג לכל בר ישראל, זהו ענין "ה' אלקינו", לאמר: הוא אלקינו בכך שכל מציאותנו היא להשיג את "ה' אחד".

כי מכח היותנו עמו וחלקו, בהיות נשמותינו "חלק אלוך ממעל" (-) ומאוחדות עמו יתברך לגמרי, מכירים אנו באמיתת אחדותו יתברך - שבאמת כל העולמות הם רק מציאות אלקותו יתברך ומהווים ביטוי לאמיתת מציאותו יתברך, ובהעדר אלקותו יתברך ח"ו תיעדר כל מציאות העולם. והכרה זו היא כל מציאותנו.

וזוהי כוונת רש"י (דברים ט, ד), בפירוש "ה' אלקינו ה' אחד" - "ה' שהוא אלקינו עתה ולא אלוקי האומות, עתיד להיות ה' אחד...". ולכאורה צריך ביאור מה שייכת הידיעה שלעתיד לבוא יכירו הכל באחדותו יתברך לקבלת עול מלכות שמים לעת עתה. אך לפי האמור מובן, כי כל עבודתנו בעולם הזה היא לגלות אמיתת יחודו יתברך המושגת לנו מכח נשמתנו - בעולם, וגילוי "ה' אחד" לעתיד לבא הוא גילוי "ה' אלקינו" כבר עתה.

כי על אף שעתה פועל אורו יתברך באופן מוסתר, מכל מקום מצד האמת כבר עתה כן הוא כמו לעתיד לבא, ועל כן אצלנו הגילוי כבר קיים עתה בהכרתנו. ובכח עבודתנו יבקעו כל ההעלמות והסתרים, ותתגלה האמת לעין כל.

בפרק הקודם נתבארה הכוונה הפשוטה בפסוק ראשון של קריאת שמע, ואיך היא מביאה לקבלת עול מלכות שמים, ותורף הדברים שהתבארו הוא: שהוא יתברך הוא האחד ואין שני אשר מנהיג לכל הברואים ומשפיע כל חיותם, וביתר שאת הוא משפיע לנו בני ישראל, שאנו עמו והוא אלקינו. ובכן שכל חיותנו ממנו, מובן שאנו משועבדים לו ומקבלים עול מלכותו.

ועתה בפרק הזה תתבאר בעז"ה הכוונה הפנימית על דרך החסידות, הנוגעת בעיקרי יסודותיה.

א יחודא עילאה - אין שום מציאות מבלעדיו

מין הבעש"ט הקדוש זי"ע גילה עומק גדול (בעל שם טוב ואתחנן, והובא ב'טהרת הקודש' מאמר תיקון היסוד פ"י בכוונת קריאת שמע, ובידברי אמונה' לחוהמ"פ) שכוונתנו באמירת "ה' אחד" אינה רק שאין עוד אלוך המשפיע מלבדו, אלא שאין כל מציאות כלל מבלעדיו יתברך, וכל מציאות העולמות כולם היא רק אלקותו יתברך, ו"מלא כל הארץ כבודו" (-) כפשוטו ממש.

ביאור הענין בקיצור: הרי הכל נברא על ידי השי"ת יש מאין ואפס המוחלט, וממילא מציאות העולמות כולם היא רק הכח האלקי המחדש אותם בתמידיות בכל עת, כמאמר הכתוב (נחמ"ט, טו), "ואתה מחיה את כולם", וכאמרנו בברכת יוצר "המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשי בראשית". ומכיון שבאם יסתלק הכח האלקי לא תהא כל מציאות קיימת בכלל, אם כן הרי כל זמן שהמציאות קיימת, קיים כאן רק הכח האלקי המקיים אותה.

ואם כן העולמות בטלים אליו יתברך המהווה אותם ומקיים אותם, כמו ביטול של דבר הנכלל במקורו שלו (למשל זיו השמש שבתוך השמש), שכל מציאותו היא רק מציאות המקור - כך גם אי אפשר לדון על העולמות והנבראים כמציאות, כי הרי כלולים לגמרי במקורם, וכל מציאותם היא רק המקור, שהוא הכח האלקי (הענין עמוק מאוד, וגם יסודי מאוד, ולא הורחב כאן כי אכמ"ל).

ב יחודא תתאה - מציאות הבטלה אליו

אולם מצד שני התהוות הנבראים היא באופן של העלם והסתר, באופן שהנברא מרגיש את עצמו למציאות משלו, בעלת תכונות וגדרים מסוימים ומהות משלו. ועל אף שאלביא דאמת הרי כל מציאותו היא רק אלקות, מכל מקום האור האלקי עצמו פועל באופן שיראה כבלתי אלקי. וזהו עוצם היחוד, שגם ההסתר עצמו הוא בעצם אור אלקי הפועל להעלים ולהסתיר, שהבריאה תיראה ותורגש כמציאות נפרדת.

והרי שיש כאן שני אופני גילוי אלוך, כי מצד האמת האלקית המוחלטת הכל רק אלקות, אך ישנו גילוי אלקי נוסף שגורם שהנבראים בהשגתם ירגישו מציאות עצמאית. ושני אופני הגילוי הללו נקראו בלשון הזה"ק (עיי' זוהר תרומה קלד.) "יחודא עילאה"

ורוממתנו מכל הלשונות

אמנם יש לנו לידע נאמנה שאחר שבחר הקב"ה בנו בבחירה של למעלה מטעם ודעת לא נשארנו במהותנו כמו שאר העמים, אלא לאחר הבחירה בנו נתן לנו הקב"ה את כל המדרגות הכי נעלות עד רום המעלות, כמו שאנו אומרים אתה בחרתנו מכל העמים ולאחר מכן "אהבת אותנו" שהקב"ה מגלה לנו יחס של אהבה וחיבה, ולא די בכך אלא "ורצית בנו" רצון חזק ועצמי בבני ישראל, ולא רק זה אלא "ורוממתנו מכל הלשונות" שמהותנו שונה היא מכל עם, שלא די בכך שהנחיל לנו חלק אלוך ממעל, אלא גם במהותנו הטבעיים האנושיים שונים אנו מכל העמים, ישראל רחמנים הם ביישנים גומלי חסידים גם מצד גופם, וכמו שמבואר בתניא (פרק א') שגם נפש הבהמית של היהודי שונה היא במהותה משל גוי, וביתר ביאור מבאר (שם מט) שהקב"ה לא בחר רק בנשמות ישראל, אלא גם בגופם הגשמית של בני ישראל, שגוף הגשמי של היהודי יש בו קדושה אלוקית.

וקדשתנו במצוותיך

ולאחר מכן נאמר "וקדשתנו במצוותיך" שהנה המהות של ישראל עד כמה שהוא חשוב ויקר ונישא סוף סוף הוא מתלבש במהות של נברא, לכן מעלה נוספת ניתנה להם "וקדשתנו במצוותיך" שהקב"ה נתן לנו את מצוותיו שבקיומן אנו מתדבקם בו מכל צד ופינה, ולאחר מכן מתוארים אנו במעלה גדולה יותר "וקרבתנו מלכנו לעבודתך" שבני ישראל הם המשרתים את ה' כאן בעולם הזה הגשמי כמו שנאמר ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש.

ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת

ולא די בכל זה אלא "ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת", שהקב"ה מתגאה בכך שבני ישראל עמו, וכמו שאמר הפייט "על ישראל גאוותו", וקרוי הוא על שמנו, "מלך ישראל וגואלו", שזהו התואר הכי נעלה שבחר לו הקב"ה, וכשרוצה להראות גדולתו אין הוא מתכנה בתואר של בורא שמים וארץ אלא בתואר מלך ישראל והדברים מבהילים.

עוד מורה ענין זה על גודל האמונה שהקב"ה מאמין בבניו בני ישראל, כי הנה בעולמנו רואים אנו שאף אחד לא מוכן לתת את הרשות להשתמש בשמו מהחשש שמא לא ישתמשו בשמו כראוי וכנכון ובכך יבזו את שמו, וכמו למשל שום בעל עסק לא יתן רשות להשתמש בשם של העסק על מוצר אחר, בכדי שלא לבזות את שמו הטוב. והנה הקב"ה לא חש בכל אלו אלא ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת ועל זה אמר שלמה המלך במשלי "בטח בה לב בעלה".

בין ישראל לעמים

המורם מכם שאחרי בחירת הקב"ה בבני ישראל עמו נתן להם את כל המעלות הרמות והנשגבות, ואכן שונים הם בני ישראל משאר העמים גם בעצם מהותם, בכך שעצם מציאותם הם חלק אלוך ממעל ממש, ועל זה אמר הכתוב (דברים ד) "כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו כה' אלקינו בכל קראנו אליו". וגם נעלים הם מכל האומות מצד מהותם ותכונותיהם הנגלים בכוחותיהם הנפשיים, כמו שאמר הכתוב (שם) "כי הוא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים אשר ישמעון את כל החקים האלה ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה". וגם מצד פעולותיהם בקיימם תורה ומצוות שצטוו בהם מאת הבורא ית' שמו וכלשון התניא (בפרק מז): אבל אנתנו ירושה ומתנה היא לנו שנתן לנו את תורתו והלביש בה רצונו וחכמתו ית' המיוחדים במהותו ועצמותו ית' בתכלית היחוד והרי זה כאלו נתן לנו את עצמו כביכול.

בחירה וגורל

אמנם הסיבה שהשלב הראשון בבחירת בני ישראל עמו בא בצורה של בחירה במקום שאח עשו ליעקב הוא בכדי להתקשר בבני ישראל בלתי גבולי שעל זה מורה הבחירה והגורל, הן ביציאת מצרים על ידי בחירה, וביום כיפור שהוא שלמות של יציאת מצרים (מאחר שבא כפירה על חטא הע"ג ושבירת הלוחות שהתורה הוא כהמשך של יציאת מצרים וביום כיפור נאמר סלחתי כדברך) בא הבחירה בבני ישראל מחדש בכח תשובתם בצורה של גורל, שמעלת הגורל גדול ממעלת הבחירה בכך שמברר את עומק הבחירה, כי סיבת הבחירה הגם שנראה למעלה מטעם ודעת אבל הסיבה האמיתית כי הם חד עם הבורא, ולכן בחר בהם, וזה דרגת הגורל, והיכן זה מתגלה שגם לאחר החטא הכי גדול אין נפגם מהותם העצמי מאחר שהוא קשר בל ינותק, הרי שהגורל מברר שסיבת הבחירה הוא מחמת שהם עצם אחד.

וארשתיך לי באמונה

העולה מכל זה שנקודת הקשר בין בני ישראל להקב"ה הוא בלי גבולי למעלה ממדידה והגבלה, ושאין תלוי בשום סיבה לא גבולית ולא בלי גבולית והוא קשר בלי גבולי בעצם מהותה, ועל זה נאמר "וארשתיך לי באמונה" ונקרא האירוסין בשם אמונה כי כמו שהאירוסין נעשה על ידי נתינת טבעת לכלה גם כן באם אינה מכירה בתכונתיה לא לפני נתינת הטבעת ולא אחרי הנתינה הרי היא אשת איש, הרי שהאירוסין מורה על הפועל את עצם הקשר בין איש לאישה, כן הוא האירוסין שהוא יציאת מצרים כטבעת קידושין שנתן הקב"ה לבני ישראל, ומעכשיו היא מופרשת ומובדלת משאר העמים להיות לו עם קדוש ללא שום סיבה ותנאי ועל זה נאמר וארשתיך לי באמונה.

שאלה:

אבקש לקבל הדרכה מסודרת על עבודת הבטחון בדרך החסידות, איך אני עורך את עבודת הבטחון באופן אמיתי ויסודי, ואיך אני להרגשת שלוה ובטחון שהקב"ה ימלא את כל משאלותי וצרכי לטובה?

תשובה:

שואל יקר! סוגיית הבטחון, היא סוגיא רחבה, ויש בה הרבה מדרגות והרבה עניינים דקים ומשתנים מאיש לחבירו, לפי דרגתו, ואיני מכירך באופן אישי. שאלתך זו כוללת ענפים ופרטים רבים, נשתדל להאיר עי"פ כמה חלקים חשובים בשאלה על פי דברי רבותינו מאורי החסידות, ונקווה להשיע רצונך ככל היותר שיתאפשר לנו.

בטחון, דבר מתבקש באופן טבעי

חשוב להקדים ולהתבונן קצת במהות עניין הבטחון. הקב"ה ברא את האדם בעולם בצורה שהטבע עצמו מזיק אותנו להזדקק לבטחון, גרעין היצירה שלנו מורכב מרצונות חזקים שהקב"ה הטביע בנו. קודם כל רצון הקיום, זה שאנו רוצים להיות קיימים, שזהו הכח החזק והעמוק ביותר בנפש, שאין דבר שיכול לגבור עליו ולהסירו מאתנו. בנוסף לכך אנו רוצים גם לבטא את עצמנו, לגלות את כוחותינו הפנימיים, כח הנשמה אשר בקרבנו שהוא מציאותנו האמיתית.

והמצב שהקב"ה שם אותנו עם הרצונות החזקים האלו להיות קיים ולהתפשט, הוא מצב שכל זה כלל אינו בטוח. אנו כ"כ רוצים להיות קיימים, אך אין שום סיבה לכך, כמו שלא היינו קיימים לפני שנולדנו, ולא נהיה כאן אחרי מאה ועשרים, לא הגענו לכאן בגלל שהחלטנו להגיע לכאן, וגם המועד שנלך מכאן אינו תלוי בנו...

וזה עוד לפני שדירבנו על המון צרכינו הבסיסיים שבלעדיהם חיינו אינם חיים, כמו בית, פרנסה, משפחה, הערכה, כבוד ואהבה ועוד. שהם כולם דברים שמחוצה לנו, והעולם אינו מבטיח לנו אותם מעצמו. כך שעצם האדם הוא מציאות של דאגה, אמרת אדם - אמרת דאגה.

והקב"ה הטביע בנו רגש שלא נותן לנו להשלים עם מצב הדאגה, לא טוב לנו במצב הזה, ואנו חותרים ללא הרף להגיע למצב של שלוות ומנוחת הנפש שנהיה בטוחים בקיום שלנו ובהתפשטות שלנו ובסיפוק כל הצרכים שלנו. הנפש שלנו מחפשת בטחון מעצם טבעה, ללא כל בחירה שלנו.

הבחירה שלנו מתחילה רק באיזה דרך נבחר להגיע לאותה הרגשת בטחון שאנו מחפשים, אם ע"י בטחון בהש"ת מתוך אמונה פשוטה וברורה בהנהגתו היחידה, או נפנה לתלות את בטחוננו בדברים אחרים ח"ו. כהכשרונות האישיים, חסדי הסביבה, הנהגת הטבע ודרכי ההשתדלות, או שלשתן יחד, כפי שמרבית אנשי העולם נוהגים... או בחירה רעה אחרת, לפרוק את עול הדאגה מתוך הפקרות ח"ו.

וכאן מה שנתבע מאתנו הוא שנבחר בחיים ונשים מבטחנו בהש"ת לבד, שהוא לבדו עשה עושה ויעשה לכל המעשים.

קודם כל, מצד כי חוסר בטחון בהש"ת ושימת המבטח בכשרונות אישיים או בנדיבים, הוא כפירה באחדותו ית' רח"ל, אשר אלמלי יצויר העדר שפעו על רגע חלילה היו כל העולמות בטלים ומבוטלים כלא היו. ובספרי החסידות הגדירו זאת כעבודה זרה ממש.

אך עיקר תכלית הכוונה בכך הוא כי כשהיהודי בוחר להכניס את הקב"ה לאותו מקום הדאגה, ולשים את ה' מעוזו, הוא משלים את התכלית שנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים, בצורה העמוקה ביותר ששייך יותר מכל התורה והמצוות. כי כאמור המקום בנפש המביע את הדאגה, הוא רצון הקיום שלנו שהוא הכח היותר עמוק שלנו, וכשהקב"ה הופך להיות זה שמבטיח את קיומנו, אנו מתאחדים בו באחדות ודביקות שאין בדומה לה, והקב"ה הופך להיות כעצם נפשנו.

וזה כל הסיבה שהש"ת ברא אותנו בצורה תלוית כ"כ בבטחון בו ית', כי רק כך נשלים את תכלית בריאת כל העולמות כולם, שאנו נעשה לו ית' דירה בתחתונים.

ולכן למעשה כאשר אנו נקלעים למצב שאין לנו איך לכסות את חשבון הבנק ל"ע, הדבר הראשון שעלינו לחדד לעצמנו הוא, כי המצב הזה של חוסר האונים שנקלענו בו, לא אירע בטעות ח"ו. זה בכוונה תחילה מאבינו אוהבנו שברא אותנו בצורה כזו, שנגיע למצב של חוסר אונים, כדי שבמקום העמוק הזה נבנה משכן להשראת שכינתו ית', ונשלים את מטרת הבריאה להיות לו דירה בתחתונים, כאשר המצב המאלץ אותנו לחפש בטחון יביא אותנו לבטחון בו ית'.

ואחרי שהשגנו את כל זה, נוכל לפעמים לעלות דרגה, כשהבנו את זה

ההגדרה האמיתית של טוב ורע

אבל לאמיתו של דבר, ההגדרות טוב ורע, אינן רק מה שאסור ע"פ תורה הוא רע ומה שמותר הוא טוב. כי באמת, המציאות היחידה שקיימת הוא מציאות ה'; היורדת לכל פרטי הפרטים עד שאין כל עלה קטן שבאילן הזו מבלעדי השגחתו הפרטית, והוא ית' הוא מציאות הטוב ומקורו ותכליתו. ומציאות הרע הוא כל מציאות בעולם, המסתירה את מציאות האחד והמיחד, וגורמת לחשוב שיש עוד מלבדו רח"ל. ואם כן ההגדרה האמיתית היא כי כל דבר המוביל לקיום הכוונה העליונה הוא הטוב, וכל דבר המרחיק ממילוי הכוונה העליונה, הוא הרע.

וכיון שכן כך נבחן את הדברים, רצונות שמביאות את צרכינו או את צרכי חברינו, ובסופו של דבר יקשרו ויקרבו לדבקה בו, הם רצונות טובים, שנוכל לבטוח שהקב"ה ימלא משאלת לבנו. אך רצונות שכבר נכללות בגדר מותרות, שאין בהם משום סיפוק צרכנו וקיומנו, ואינם מובילות בסופו של דבר לקירבת ודבקות ה', הם לאמיתו של דבר רצונות רעים, שאבינו שבשמים שקשר אותנו בניו אהוביו במציאותו האמיתית והנצחית, וחומל עלינו וחפץ בטובתנו האמיתית, לא יתן לנו אותם בשום אופן, כדי שלא נמשך אחר חיצוניות העולם. והרצונות הושתלו בנו רק כדי שנקיים בהם 'אתכפיא לסטרא אחרא' בכך שנכניע את הרצונות, ונמנע מלקיימם ובכך לעשות לו נחת רוח גדולה ביותר, (או במדרגה עליונה יותר של אתהפא, דהיינו שנגיע למצב שכלל לא נרצה דברים כאלו הסותרים את הכוונה העליונה).

ולצד זאת חשוב לדעת יסוד נוסף כי גם הרצונות הטובים, הקב"ה רוצה שזה יגיע דווקא ע"י שני דברים מצדנו **תפילה והשתדלות**. וכאשר האדם אינו מתפלל, או שאינו מקבל כלל את השפע הראוי לו, או לפעמים הוא מקבל רק את חיצוניות השפע, דהיינו בלי הרגשת קשר עם השי"ת.

וחלק מחלקי ההשתדלות הוא גם להתרגל **לחשוב טוב, ולקוות לטוב**, כפי שגילו בספרי החסידות, כי למחשבה יש כח רב להביא את ההשפעה, וכשהאדם חושב טוב זה ממשיך עליו טובות, (אך יש לזכור כי זה לא יותר מגדר השתדלות, דהיינו שהמחשבה בכלל לא קובעת את ההשפעה, רק השי"ת בעצמו, אלא המחשבה הוא כלי של עבודת ההשתדלות המתבקשת מאתנו).

ועומק הדבר על קצה המזלג בכך שנצרך לשני הדברים מצדנו, הוא כי כיון שתכלית הבריאה הוא לעשות לו דירה בתחתונים ע"י התחתונים, גם אור השי"ת המושפע אלינו ע"י השפע של צרכינו צריך להגיע בצורה כזו שהתחתונים מביאים אותו.

תמציתן של דברים אליך שואל יקר!

אם יש בך רצון שעליה אתה רוצה להשיג מבטחך בה', מסתם אינך מדבר על עניינים של מותרות, עבודתך הוא לפנות אליו ולבקש ממנו שימלא את משאלת לבך, וכן לנסות לעשות השתדלות ברוגע ובשלמות הנפש, וחלק מכם זה גם לקוות לטוב, והשי"ת בטח יעזור לך וימלא את משאלותיך.

אם גם אחרי שהתפללת לא נענית, יתכן שהקב"ה אהב את תפילותיך ומחכה ממך לעוד תפילה. ויתכן שעליך לבדוק שוב בעצמך, אם הדבר שהנך מבקש הוא אכן דבר שהקב"ה רואה בשבילך כטוב אמיתי.

תוכל גם לפרט זאת בתפילתך לפני השי"ת, "רבונו של עולם נטעת בי רצון פלוני (דירה, מקום עבודה, חבר, וכן הלאה והלאה), אני מבקש ממך שתמלא את רצוני, אך אם אין זה רצונך, גם אני איני רוצה את זה, או עכ"פ אני רוצה שלא לרצות את זה, או מבין שלא טוב לרצות את זה, ומוכן ומזומן להכניע את הרצון הזה לפניך לעשות לך נחת רוח".

הצלחה גדולה וסייעתא דשמיא. יתן ה' שאכן נרצה את רצונו, וימולאו כל משאלותינו לטובה.

מעובד מתוך סדרת 'נפשי בשאלתי' ש"ת עם המשפיע הנה"ח ר' אהרן ברייער שליט"א, מדי יום רביעי ב'קול דודי'

נפשי בשאלתי

בטחון בדרך החסידות

הקב"ה הוא טוב ומיטיב, הוא זה שברא הן את הטוב והן את הרע, ובבריאת העולם הוא התלבש במידת החסד וההטבה דווקא. כי חפץ הוא להיטיב לבריותיו, ומשך כל הנעשה בעולם על ידו ית', הכל הוא לטובה.

ואם אין אנו רואים כאן טובה, עלינו להכיר במובן פשוט כי השכל שהבורא נטע בנו, הוא שכל מאד קצר ומאד מוגבל, הוא לא יכול לנבא מה יהא אתנו בעתיד, ועל פי רוב הוא אפילו לא יודע להקיף את עצם המהות שלנו עצמנו, לעומק ולאשרו, את רום ערך הנשמה שבקרבתנו, ומה הוא התיקון המיוחד של נשמתנו ומה יביא אותנו לתועלת הנצחית. ולעומת זאת, השכל של בוראנו אהובנו כביכול, הוא שכל אין סופי, ובלתי מוגבל, והוא מהווה אותנו כל רגע, ומכיר בכל צרכינו בעבר בעתיד ובהווה, בגוף בנפש רוח ונשמה, וכל מגמתו נתונה כביכול איך להביא אותנו לתכלית הטוב בכל הפרטים.

וכשמים לב ליסודות הפשוטים האלו, אנו קודם כל יוצאים מההסתכלות הטבעית המוטעית שלנו כי אנו יודעים מה הוא הטוב בשבילנו, ויודעים בכח האמונה של הנשמה שבקרבתנו, כי בטח כל מאן דעביד רחמנא לטב עביד.

(ולמעלה מכך אפשר לזכות למדרגה של 'גם זו לטובה', כשמתעלים ומעמיקים באמונה ובטחון, שתמצית עניין המדרגה הזו הוא ההכרה שכל פרט ופרט בבריאה הוא אופן של גילוי השי"ת, וכיון שכן זה עצמו הוא הטובה, ואכמ"ל).

אלא שכאן ישאל השואל: אם כן מי אומר שהמבוקש שלי

עתה הוא הטובה האמיתית בשבילי, שאוכל לבטוח שאכן אקבל את זה מידו הרחבה והמלאה?

ועל כך התשובה, שקודם כל עלינו לזכור כי מי שהכניס בנו את הרצון הזה, זה גם השי"ת בעצמו, שאילו אנו פונים לבטוח, שהוא 'פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון' הוא נותן לנו את הרצונות.

ובפשטות כיון שכל הבריאה נבראה בעירוב טוב ורע, במטרה שהאדם יבחר בין טוב לרע, וכך גם הרצונות שלנו הם בעירוב טוב ורע. עלינו לבחון קודם כל בפשטות, אם הרצון הזה הוא רצון טוב, כלומר אם הוא תואם עם דרכי התורה והמצוות, שאז נוכל לבטוח שהקב"ה הטוב ומיטיב גם ימלא מחסורנו, או אם הוא רצון רע שסותר עם תורה ומצוות, שאז הוא ניתן לנו משמים כדי שנגרום

כי הקב"ה הוא זה שברא אותנו במערכת הזו של דאגה - ע"י רצונותינו החזקים - במצב בלתי בטוח, והנטייה להרגיע את הדאגה, הכל מתוך המטרה להביא אותנו לתכלית להיות דירה לשכינתו ית', זה יביא אותנו לעלות למדרגה הנוספת בבטחון, שנעלה לכתחילה אל השורש, **ועיקר המבוקש שלנו יהפוך להיות על עצם הדבקות בו ית' שהבטחון מביא, כשצרכינו ורצונותינו יהיו טפלים לדבקות הזו**. וכמאמר הבעש"ט הק' ז"ע אשר רביה"ז ז"ע מביא בשומרי אמונים על הפסוק 'ברוך הגבר אשר יבטח בה' והיה ה' מבטחו' (ירמיה י, ז), כי לצד הדרגה של 'יבטח בהשם' יש דרגה נוספת של 'והיה ה' מבטחו', שהוא הדרגה הזו, שהקב"ה הוא לא רק זה שמבטיח לנו את סיפוק רצונותינו וצרכינו, אלא הוא עצם המובטח המבוקש שאנו חפצים להגיע.

האם אנו יודעים מה טוב בשבילנו?

אך בכדי שהבטחון יחלחל כראוי בנפש, ובצורה הנכונה, יש להבהיר עוד כמה נקודות חשובות בעניין.

קודם כל, ברוב המקרים (אם לא בכל המקרים) האדם כבר נפגש בחייו יותר מפעם אחת במצבים שלא הכל הלך כפי שציפה ורצה, ומשך האדם חושב מי יערב לו שבמצב

הנפש שלנו מחפשת בטחון מעצם טבעה, ללא כל בחירה שלנו, הבחירה שלנו מתחילה רק באיזה דרך נבחר להגיע לאותה הרגשת בטחון שאנו מחפשים

הזה הוא כן יגיע למשאלת לבו, ובפרט אם במצב הזה עצמו יש לו הרבה דברים שאינם הולכים כפי שהוא רוצה.

גם אם האמונה ברורה אצלו, והוא יודע שהקב"ה ברא אותנו יש מאין ואלמלי יצויר העדר שפעו על רגע חלילה כל הבריאה בטלה ומבוטלת, עדיין המצבים הבלתי נעימים שהוא חווה במהלך חייו, מונעים ממנו להגיע להרגשה הראויה כגמול עליו אמו, בבטחון גמור שבוודאי ימלא ה' משאלת לבו.

הפתרון לחלק זה קיפלו חז"ל (תענית כא.) במילים קצרים: **"לעולם יהא אדם רגיל לומר כל מאן דעביד רחמנא לטב עביד"**.

חז"ל מלמדים אותנו, כי עלינו לשנן את האמת הברורה, והמפורשת לנו מן התורה מן הנביאים ומן הכתובים, כי

א חבורה מי רוצה את התענוג?

שיחת חברים על יסודות חיי החסידות

זוּשָׁא מִסְפֵּר עַל תְּעֵנוּגוֹ הַנִּפְלָאִים בְּנִקְיוֹנוֹת הַבַּיִת לַפֶּסַח
הָעֶרְשֶׁל מִתְקוּמָם: הָאֵם הַבַּעַשׂוֹט יֵרֵד לַעֲלוֹם לְהֵבִיא לָנוּ
סִיפּוּקִים וְתְעֵנוּגִים? מָה סִיפֵר לָהֶם יַחְזָקָא לֵיבֵי? וְאִיךְ
יַעֲץ לְשׁוֹנֵת אֶת הַתְּמוּנָה בְּאַמְצָעוֹת רַגַע שֶׁל מַחֲשָׁבָה?
שיחת חברים רוויית עונג על יסודי החיים
החסידיים עם מְדוּשְׁנֵי עוֹנָג

תענוגים.

ב ע צ ם

גם אני

מנמך הערשל

יותר את קולו

"בתחילת הדרך,

התקרבותי לחסידות

בהתחלה, מתוך הגישה

הזו. קלטתי כי עבודת ה' הוא

עולם עשיר של חיבור ותענוג,

קלטתי שהתענוגים הגשמיים, לא

מפסיקים לאכזב, והחלטתי ללכת על זה.

"אך בשלב מסוים, התחלתי להרגיש כי זהו, אני רוצה את האמת. אכן ברור שהנפש לנו חיה ופועלת רק כשהעבודה הוא באופן של חיבור ותענוג, וברור שכך זה צריך להיות ולהמשיך, אבל צריך למצוא את הדרך איך לעשות את ה'סוויצ' ' שהתענוג יהיה מתוך קבלת עול... "ובעצם לא צריך כל כך לעשות את זה" ממחר הערשל לתקן את דבריו, "אנו צריכים רק להבהיר לעצמנו את המטרה, ולזכור כי היעד שלנו הוא להיות דבוקים בה, כשהיעד ברור, הנפש שלנו כבר תמצא מעצמה את הדרך איך לעשות את הסוויצ'."

"הערשל, אתה צודק בכל מילה" נענה יחזקאל לייב בהנאה. "אתה יודע מתי אני קלטתי את מה שאתה אומר?"

עניין של אורות

"זה היה לפני כמה שנים, אני הייתי תמיד רגיל כמו חסידישער יונגערמאן להתכונן לפני כל חג ומועד בספרי החסידות של החג, לפני כל פסח הייתי עובר על מהר"ל, דרך פיקודיך, וגם ההלכות אשר ידוע מצדיקים כי הם ממשיכים את אור החג, ואכן היו לי חגים מלאים סיפוק. "באותה שנה, הזדמן לי היכי תימצא להרויח הרבה כסף בשבועות של לפני פסח, הציעו לי להיות מנהל של איזה מאפיית מצות ידועה, והייתי צריך להיות עסוק עם זה כל היום, עד שבקושי יישאר לי זמן לקביעת עתים, היה פשוט שאצטרך לוותר בגלל זה על כל ההכנות שהייתי עושה מדי שנה בספרים הקדושים לקראת החג, אבל כך הייתי מרויח סכום נכבד שייתן לי הרחבת הדעת, לכל השנה לאחר מכן.

אני זוכר שחלפה בי מחשבה כזו, "מילא, אוותר על הסיפוק והתענוג של שבעת הימים האלו, יהיה לי גם קצת לא נעים בליל הסדר, כאשר לא ארגיש כ"כ את האורות, אך במקום זה יהיה לי הרחבה כל השנה..."

אך אז נפל לי האסימון, 'רגע' חשבתי לעצמי 'אני לומד ספרי חסידות, כדי לחוות את החוייה של פסח? האם זה הגישה שלי ללימוד ספרי החסידות? ללמוד איך לחוות חיות של אורות?'

"הייתי מזועזע מהמחשבה שלי, שהייתי מוכן ברגע לוותר על כל ההכנות שלי לפסח, כאשר יש לי אופן אחר לקבל יותר סיפוק ותענוג, והיה לי ברור מאיפה זה נובע, ידעתי כי זה מגיע בגלל שמעולם לא למדתי את הספרים, בגלל כי ה'רוצה שאקיים את מצוות החג באהבה

הערשל
מעקם את אפו.

לזכור את המטרה

"הדיבורים שלך צורמים באזניים" הוא פונה אל זוּשָׁא. "דבריך נשמעים כאילו שהבעש"ט הק' ומאורי החסידות, הגיעו לעולם בשביל להביא לך סיפוקים ותענוגים... כאילו שהבעש"ט ראה שכלל ישראל כה מתייסר בגלות, אז הוא המציא שיטה חדשה, שבה היהודי יוכל למצוא תענוג וסיפוק בכל פעולה שהוא עושה, וכך הוא יחזיק ביהדות..."

"רבונו של עולם, איזה עיוות זה! תפתח חומש, תפתח רמב"ם הלכות יסודי התורה, ותראה איך שכל התורה כולה, וכל בחירת עם ישראל זה בשביל ליראה אותו ולאהבה אותו ולדבקה בו. את זה בא הבעש"ט להביא לכלל ישראל. להחזיר אותנו לצורה המקורית של היהודי, החי באהבה יראה ודביקות. ההגדרה הזו שלך 'חיים נפלאים' 'חיים של תענוגים' מאד מאד צורמים לי. וכי זה התכלית?"

אלפי יהודים בעולם, עושים עכשיו את אותה פעולה שאני עושה, כשהרבה מהם לדאבוננו, שוחקים את עצביהם עם הפעולות הללו, ואילו אני פשוט מתענג מאותם פעולות ממש

"חסידות מביאה תענוג כי הקב"ה הוא זה שרוצה שנידבק בו ונחיה עמו באופן של חיבור ותענוג, כי זה כל תכלית הבריאה, של להיות לו דירה בתחתונים, שהקב"ה ישכון בלבנו, ולא רק נביא לו מצות מעשיות.

הערשל מנמך קימעא את קולו.

"אגיד לך את האמת" הוא פונה אל זוּשָׁא.

"אני לא צועק עליך אני צועק עלי, זה בויך ווייטאג אישי שלי, אני רוצה להגיע יותר ויותר למצב שכל החיבור הפנימי שלי בעבודת השי"ת, יהיה כי ה' רוצה את זה, ולא כי אני רוצה את זה. אני לא רוצה ח"ו לעשות את השי"ת ואת דרך החסידות קרדום לחפור בה חיי

"א ה , חברים, וואס מאכט מען?" פותח זוּשָׁא את הדלת בצהלה, לבו מתרחב למצוא את החברים הערשל ויחזקאל לייב שכבר הקדימו לבוא.

"טוב לך על הלב, זוּשָׁא? אה, אתה נראה מְדוּשֵׁן עוֹנָג." מנסה הערשל את כוחו בפיענוח הרגשת חבריו.

"למה לא? ודאי שאני מְדוּשֵׁן עוֹנָג. כאלו עבודות נפלאות ומענגות שהקב"ה מזמין לנו, רק עכשיו אני חוזר מעבודות הנקיון בבית, ומה אני יגיד לכם, תפסתי עד כמה מאושרים אנחנו שאנו 'חסידישע יודן', שפשוט התרגשתי.

הייתי באמצע קירצוף הקירות בביתי, כאשר במוחי האירו מימרות הצדיקים, על הקדושה הנוראה של העבודה הזו, הדומה לקדושת תקיעות ה'קשר"ק', חשבתי על הזיכרון הגדול שכל קירצוף וקירצוף מביא עלי ועל כל הבריאה כולה, ופשוט רייתי עונג מכל פעולה, ומכל התאמצות. ואף המהמתי לעצמי בהתרגשות, אה סיפין סיגוט... כשב"ב ששמעו אותי כה מתענג, לא ידעו מה לחשוב.

היא נגשה אלי ושאלה אותי על כך, "מה כל כך טוב לך כאן?", אמרתי לה. "אני מאושר מכך שאני חסידישער איד".

"תראי" הסברתי לה. "אלפי יהודים בעולם, עושים עכשיו את אותה פעולה שאני עושה, כשהרבה מהם לדאבוננו, שוחקים את עצביהם עם הפעולות הללו,

ואילו אני פשוט מתענג מאותם פעולות ממש, כשאני יודע את המשמעות העמוקה שיש כאן, לגבי כל חיי הקשר שלי עם בוראי יתברך."

אתם מבינים? אז למה לא להיות 'מְדוּשֵׁן עוֹנָג'? למה לא, הרי כחסידישע אידן אנו חיים בעולם כה מופלא בו כל פעולה כה משמעותית, וממלאה את הנפש בחיות ותענוג, אלו חיים נפלאים שאין כדוגמתם!" סיים זוּשָׁא את נאומו החוצב לשני החברים.

"נו, הרי כך אנו אומרים בתפילה, 'עם מְדוּשְׁנֵי עוֹנָג' " מגיב יחזקאל לייב. "זה הגדרה על כלל ישראל, חיי היהדות הם חיים של תענוגים על כל צעד ושעל."

יצירות יחידים

היטיב זמני בחסידות
הה"ח ר שאול יהודה שילוני שליט"א
א שטיקעלע פרישקייט
הה"ח ר דוד אריה ראזנבערג שליט"א
א חסידישן סיפור
ה"ח ר מרדכי דוד יאראויטש שליט"א
קולו בקדוש
קטע מדא"ח רעוא דערין

יצירות מוצ"ס

שיעורי יום ראשון

לפנה"צ הורה דא"ח רעוא דערין
הה"ח ר דוד אריה ראזנבערג שליט"א
אחה"צ התועהדות
מחשבי המשפיעים שליט"א
ערב א גט ווארט
הה"ח ר שאול יהודה שילוני שליט"א

שיעורי יום שני

לפנה"צ יסודי החסידות
הה"ח ר אלימלך קרויס שליט"א
אחה"צ שין תציא
שיעורים שונים מתוך אוצר הקו

שיעורי יום שלישי

לפנה"צ גזונים ודרכים
שיעורים ממשפיעים נודעים זצ"ל ויבדחמ"א
אחה"צ טעלעפאנישער פארברענג
הה"ח ר שאול יהודה שילוני שליט"א
הה"ח ר דוד אריה ראזנבערג שליט"א

שיעורי יום רביעי

לפנה"צ די חסידישע פרשה
הה"ח ר נפתלי ערלאנגער שליט"א
אחה"צ גפשי בשאלה
שרתעס הה"ח ר אהרן ברייער שליט"א

שיעורי יום חמישי

לפנה"צ פניטיות הפרשה
הה"ח ר בן ציון אפל שליט"א
אחה"צ א חסידישן ניגון
הה"ח ר אהרן יאראויטש שליט"א
ערב קדושת הטבת
הה"ח ר שמעון שפייער שליט"א

שיעורי ערב שב"ק

א נקודה פון פרשה
הה"ח ר יחיאל מיכל ברייער שליט"א
הכנה לטבת
הה"ח ר שאול יהודה שילוני שליט"א
מוצאי שב"ק

סיפורי נדיקים
הה"ח ר נפתלי גאס שליט"א

יצירות יחידים פרישקייט יעדן טאג

פרשת שלוחה 9 הנק בקול

כל השיעורים היומיים עובדים לאחר מכן לשלוחה 1- אוצר השיעורים היומיים כל השיעורים השבועיים עובדים לאחר מכן לשלוחה 2- אוצר השיעורים השבועיים

המתענג על ה' בצורה מעוררת קנאה, כשכ"כ מרגישים צורך, קשה יותר ללמוד לעשות את זה בגלל רצון ה'. "עדיף ללמוד את זה במצוות גיילות ששם אתה בכלל לא מרגיש צורך עצמי בחיבור ותענוג. לדוגמא, לפני שאתה עושה ברכה, עצור וחשוב לרגעים, 'הקב"ה רוצה ממני שאהיה מחובר ודבק בו, ע"י שאכיר בחסדיו הגדולים עלי בכל רגע, ולכן אני הולך עתה לעשות את הברכה בכוונה, כי אני שלו ומציאותי שייכת אליו' ומתוך כך לברך. וכן הלאה על זה הדרך. עד שתוך תקופה לא ארוכה הגישה לכל ענייני עבודת ה', נהפכת לגמרי לאמיתית יותר, וההתעלות כפולה ומכופלת לאין ערוך.

"אתם יודעים מה" פונה זושא לחברים אחרי רגע של הרורים.

מחשבה קטנה שמשנה המון

"אני חושב שבעצם יש לי דרך, אני יכול להמשיך עם אותה פעולה ולשנות אותה לפעולה של עבודת וקבלת עול".

"מחר כשאני עוסק בקירצוף הקירות, לפני שאתחיל לחשוב את המחשבות על הזיכור והקדושה שנפעלים כאן ע"י הקירצופים שלי, אקדים לפני כן להסתכל לרגע על עצמי מבחוץ, או שאעשה זאת ע"י שאסתכל על יהודי אחר העוסק גם הוא בנקיונות לפסח, ואנסה להגדיר לעצמי מה היא הפעולה המתרחשת כאן. ככה אקלוט קודם כל את תמונת המצב בטהרתה, בלי לערב מה שאני מרגיש כאן, ומה שזה עושה לי על הלב. אני אראה קודם כל יהודי שמקצרץ כל פירור של חמץ מקירותיו. אני אראה כאן רצון ה' שנפעל כאן, דירה בתחתונים באופן נעלה ביותר, תענוג עליון של הקב"ה שאמרתי ונעשה רצוני' וכן הלאה, על כל המובא בספרים על המתרחש בשעת הנקיון ואז, מתוך ההתפעלות מהעניין הנשגב שמתרחש כאן בטהרתו, אפנה בעצמי להיות היהודי הזה!.

"ככה כל העניין לא בא מתוך עצמי ונטייתי לתענוגים, אלא הוא כולו לשם רצון ה', והתענוג שלי הופך להיות תענוג אלקי אמיתי!

"נכון, פלאי פלאים, זושא הראש שלך עובד טוב" מתפעל יחזקאל לייב מהתפיסה המהירה.

והערשל מבקש להוסיף עוד נקודה. "וטוב שתזכיר לעצמך עוד דבר, שיותר מכך, גם זה עצמו שיש בך נטיה לחפש תענוג, ואת זה שאתה מוצא את התענוג במצווה הזו, גם זה דבר שהקב"ה סיבב בהשגחה פרטית! ולמה? כי הוא רוצה שנקיים את המצווה מתוך תענוג וחיבור!

"ומתוך כך תסיק מיד את החלק המוטל עליך, שהוא פשוט לקחת את עצמך ולהמסר אליו ולרצונו, במצב שהוא סיבב בשבילך, אך זה כבר לא כי אתה רוצה תענוגים, אלא כי הוא סיבב לך רצון להתענג בגלל השלמת רצונו, ואתה מתמסר לרצונו כעבד נאמן!.

"זה נפלא ביותר" מתרגש זושא "אנו לא צריכים לעשות כלום, רק להוסיף קצת מחשבה, והכל הופך להיות עניין אלקי קדוש, בביטול טהור של עבודתו".

"בדיקו" מסכים הערשל "הנשמה שלנו כבר מזמן יצאה ממצרים, כולנו חפצים להיות עבדי ה', אנו לא צריכים יותר מלחשוב קצת, לחבר את הרצון של הנשמה שלנו למעשים, לא יותר מזה".

החברים פוצחים בשיר נלהב. ממצרים גאלתנו, מבית עבדים פדיתנו, איי ממצרים גאלתנו מבית עבדים פדיתנו, ממצרים ממצרים.

וביראה ובחיבור פנימי, ולקנות בכך אמונה לכל השנה, אלא כי אני רוצה חיבור פנימי בחג, וכמובן אם הכל מתחיל ונגמר בחיבור והתענוג שלי, ברור שאלו הם החשבונות... "זה עשה לי רעידת אדמה חזקה בנפש שלי, קלטתי שאני חייב 'ציאת מצרים' באופן דחוף ביותר, להפסיק להיות עבד לתענוגי העצמיים ולהפוך לעבד ה', החלטתי כי עכשיו זה ההזדמנות שלי לעשות את השינוי, כאשר בדווקא כן אתכונן לקראת החג בקבלת עול, כי השי"ת רוצה שאחוג את החג כראוי.

והפסח שהיה אחר כך... אוהו... אני מתגעגע לפסח הזה, זה היה יציאת מצרים אמיתית..."

"אני לא מבין אתכם" קוטע זושא, "איך אתם מדברים בחיות כזו מ'קבלת עול'? אצלי בכל פעם שאני רק שומע את המשפט 'קבלת-עול' אני מרגיש התכווצות בלב... זה דבר ששייך בכלל לאנשים בני דורנו?"

נהא תורא, אבל אתה לא שור...

"חה חה חה... הערשל לא יכול לאפק את צחוקו, לעומת יחזקאל לייב שרק מחייך קלות.

"תן לי לפרט יותר את ההרגשה שלך זושא, כשאתה רואה ספר כל שהוא מדבר על קבלת עול, אתה מיד נזכר במימרא הידועה של הוזה"ק (ח"ג קה). המדבר על חשיבות הקבלת עול 'כהאי תורא דיהבין עליה עול בקדמיתא למיפק מיניה טבא לעלמא' שאתה מכיר כבר מגיל ישיבה קטנה. ואתה מצייר לעצמך את השור שנותנים עליו את העול על צווארו שמחזיק את ראשו שלא יטה לכאן ולכאן, ואם הוא מנסה להשמט מהעול הוא מקבל כזו שריטה הגונה שהוא כבר לא מעיז לעשות זאת, כך הקב"ה רוצה

הייתי מזועזע מהמחשבה שלי, שהייתי מוכן ברגע לוותר על כל ההכנות שלי לפסח, כאשר יש לי אופן אחר לקבל יותר סיפוק ותענוג, והיה לי ברור מאיפה זה נובע

מאתנו שנשים עלינו עול כזה... "ואיך שאתה נרתע. רק זה לא... אתה אומר לעצמך. 'כנראה שהספר מדבר על דורות הקודמים, זה לא בשביל בני דור זה' אתה מיישב את זה בדוחק... "אוי זאגסטו גוט... צוחק זושא, "אבל זה לא נכון? הרי הוזה"ק מתאר את זה, לא אני!"

"נכון" עונה הערשל. "אבל אתה צריך להפריד את המשל מהנמשל, אתה לא שור, אתה אדם בר דעת! שור שאין לו שכל צריכים לשים עליו דבר שמאיים עליו ובלתי נוח, בשביל שיקבל עול.

"אבל אתה כשאתה מקבל עול, אתה עושה את זה במחשבה שלך. אתה חושב לפני עשיית המצווה, אני של הקב"ה ולכן אני עושה את רצונו. אני לא מציאות נפרדת, אלא כולי שייך לה' ודבק בו.

"זה לא משהו מבחוץ, כמו במשל של השור, זה אתה בעצמך שרוצה לידבק בה' ואתה אומר את זה לעצמך: המציאות שלי שייכת להקב"ה, זה דבר שמענג את הנפש, לקלוט כי אתה של ה'! ומלכותו ברצון קיבלו עליהם".

"או אה, מעולם לא קלטתי את הצליל הזה ב'קבלת עול', זה בסך הכל עניין של דביקות יותר פנימית ועמוקה, אתה לגמרי בטל ונכחל במציאות ה', או אה..."

יחזקאל לייב מבקש להעיר: "אני הייתי ממליץ למי שרוצה לקנות את היסוד הזה בעבודת ה', להתחיל להתענג מתוך קבלת עול, שלא יתחיל את זה במצוות כאלו, כמו הכנה לפסח בספרי חסידות. כי שם האדם יותר מדי מרגיש צורך בחיבור הפנימי, מאד לא נעים לשבת בליל הסדר, כשהראש לא בעניינים, בפרט אם לצדך יושב הגיס או האח

0722.531.385 ארה"ק
646.518.1014 ארה"ב
033.3366.1567 איחפה

נדרכת
הרה"ח ר' הרוצה בעילום שמו שליט"א
לרגל הוראה לח' על כל הטוב והחסד, ובפרט על הניסים הגדולים אשר נמל עם ב"ב
מכות מוך הכשרות ודין ישיעף לוי רחמים וחסדים גדולים

דאס חסיד'ישע לעבן

סיפורים בצלם של הכעש'ט ותלמידיו

סיפורם של האחים הקדושים

הדמות הקורנת שהופיעה בפתח השטיבל, צדה את עיניהם של היושבים שטרם שקעו בלימוד או בתפילה.

מראהו של האיש עשה רושם של תלמיד חכם ועובד ה'; משכמו ומעלה גבוה מהעם. כמה מהם נגשו בדרך ארץ לקבל פניו, פיניעו השמש גם הוא התלווה עמם.

היהודי האיר להם פנים בהשבת שלום. "במה אוכל לעזור למעלת כבודו?" הציע פיניע, אחרי דרישת השלום, שמשותו ועבודתו לעבדי ה'; של פיניע טבועה היא בדמו ובנפשו, אם יש כאן יהודי שנראה בעיניו כיהודי צדיק הרי שתפקידו המתבקש הוא לעזור לו באשר ירצה, גם אם לא ידע עדיין שמדובר כאן בקדוש ישראל הרה"ק ר' אייזיק'ל מקאמאראנא זי"ע שהגיע לביקור בעיירה, למטרה קדושה נעלמת.

"תודה רבה" נענה אליו הרה"ק. "הייתי רוצה לפגוש את שלשת האחים הקדושים המתגוררים בעיירתכם מתי הדבר מתאפשר?"

"אה... שיערתי מיד שבגלל זה הגעתם הנה..." אמר פיניע את מה שכל הקבוצה סביבו חשבו. פיו ולבו השווה של פיניע העלה על שפתיהם שחוק קל.

"אתם מדברים על האחים המקובלים, אלו הבקאים בכל הזוהר בעל פה?" ביקש פיניע לוודא.

"אכן כן."

"הם יושבים עתה כאן בביהמ"ד ועוסקים בלימודם בחברותא", הנמיך פיניע את קולו והחוזה אל השולחן שבמזרח ביהמ"ד.

"עדיף שלא תפריעו להם עתה" המשך לחוש. "הייתי מציע לכם בינתיים לשמוע סיפור נורא ובלתי יאומן, על עברם של האחים, זה סיפור שלא תתחרטו לשמוע."

הרה"ק לא סירב, ופיניע חש לקרוא לאחד משישי הלומדים, שיספר את הסיפור לאורח.

הישיש נענה ברצון, הוא פנה אל הרה"ק לפינת ביהמ"ד ופתח בסיפור.

היהודי אכן חושב להמיר את דתו, כי הוא חושב שאם יקברו אותו אצל הגויים אין לו מה להפסיד, כנראה שגם הוא היה בור ועם הארץ כמוהו.

מיד הודיע לו האח, שהוא מקבל על אחריותו, שהוא יוציא אותו מבית הקברות של הגויים, ויביא אותו לקבר ישראל. "הישיש החווה להרה"ק על האח השקוע בלימודו בשולחן המזרח "תראה את מבנה הגוף החסון שלו, היה לו למה לסמוך עליו..."

"היהודי האסיר התמלא שמחה, והודיע לגויים בבירור שלעולם לא יסכים להמיר את דתו, והוסיף לגדף ולשקץ את דתם בכל לשון של שיקוף, ולמחרת קיימו הגויים את גזר הדין והוציאו אותו להורג, וטמנוהו בקברות העכו"ם."

ואכן האח חש לקיים את הבטחתו, ובאישון לילה פנה אל מקום קברו, והחל לסחוב את גופתו לחוף.

"היו שם כמה גויים שהבחינו בכך, וקראו לשוטרי העיר לעכב בעדו, אך הוא היה איש גבור, ונלחם עמם והרג שלשה שוטרים במקלו ונמלט עם הגופה בחשאי, וטמנה בבית הקברות היהודי."

הישיש לקח נשימה ארוכה, נח לרגע מעבודת הסיפור.

"הוא סיפר לנו, כי מאותה רגע, התחיל לבעור בלבו תשוקה עצומה לחזור לחיי תורה ומצוות, הוא חזר גם אל אחיו ודיבר על לבם, ותשוקתו הבעירה גם את לבם הם, הם החליטו לגלות ממקומם ולשנות את כל אורח חייהם, וכך הגיעו אלו השלשה אל עירנו."

מאז לא פסק פיהם מלימוד תורה והתעלות במעלות העבודה עד שהגיעו למדרגה שהם הגיעו."

הרה"ק הודה נרגשות לישיש. בינתיים כבר הספיקו השלשה לסיים את סדר הלימוד, והרה"ק נגש לשוחח עמם.

והגדלות העצומה שהתגלתה אליו בשיחה, חידשה לו חידוש בגודל כח התשובה.

"וכל ימיו של אאמור'ר זלה"ה היה מספר המעשה הנ"ל, ואמר בפיו הקדוש שלו, בזה הלשון: ראה כמה גדולה תשובה שלימה, ועד היכן מגיע תשובה שלימה לפני יוצר בראשית" כך מתאר בנו של הרה"ק בספה"ק זקן ביתו, בסיום הסיפור, את התפעלותו העצומה של אביו מהסיפור.

לכל הסיפור בלשונו של הרה"ק, עיין בספה"ק זקן ביתו פ"ב מ"ד אופן'ו

ברכה נלכנת

מאת לומדי גליץ 'יהודתי' משגרים ברכה עמוקה ונלכנת לירידינו הנכבד, עומד המיד ליימינו להרחבת פעלים לזכיו הרבים
הרה"ח ר' אהרן גוטליב שליט"א
שתרם בנדרת לבו תרומה הנונה להוצאות הגדולות של חג הפסח
זכות מרן הכעש'ט ותלמידיו הק' זי"ע תעמוד לו לזכות בכל השפעות הימים, לשמוח לפני ה' בכל הטוב, ויזכה לראות רוב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציו, ויראה העללה וברכה בכל מעשי ידיו
מפעלות 'קול דוד' מערכת 'יהודתי' מאות הקוראים

ברכה נלכנת

מאת לומדי גליץ 'יהודתי' משגרים ברכה עמוקה ונלכנת לירידינו הנכבד, עומד המיד ליימינו להרחבת פעלים לזכיו הרבים
הרה"ח ר' יהודה שבת' וואלעס שליט"א
שתרם בנדרת לבו תרומה הנונה להוצאות הגדולות של חג הפסח
זכות מרן הכעש'ט ותלמידיו הק' זי"ע תעמוד לו לזכות בכל השפעות הימים, לשמוח לפני ה' בכל הטוב, ויזכה לראות רוב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציו, ויראה העללה וברכה בכל מעשי ידיו
מפעלות 'קול דוד' מערכת 'יהודתי' מאות הקוראים

ברכה נלכנת

מאת לומדי גליץ 'יהודתי' משגרים ברכה עמוקה ונלכנת לירידינו הנכבד, עומד המיד ליימינו להרחבת פעלים לזכיו הרבים
הרה"ח ר' הרוצה בעילום שמו שליט"א
שתרם בנדרת לבו תרומה הנונה להוצאות הגדולות של חג הפסח
זכות מרן הכעש'ט ותלמידיו הק' זי"ע תעמוד לו לזכות בכל השפעות הימים, לשמוח לפני ה' בכל הטוב, ויזכה לראות רוב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציו, ויראה העללה וברכה בכל מעשי ידיו
מפעלות 'קול דוד' מערכת 'יהודתי' מאות הקוראים

3000 גליונות לזכיו הרבים

נדרת הרה"ח ר' מרדכי דוד קעלער שליט"א
לרגל הבר מצוה לבנו למזל טוב
בכסת מרן הכעש'ט ותלמידיו זי"ע ירוח מספר וכת מת
הבר מצוה יתקיים יום י' אחרי בביהמ"ד פרושים שכו' קנה כושם ב"ש

ברכה נלכנת

מאת לומדי גליץ 'יהודתי' משגרים ברכה עמוקה ונלכנת לירידינו הנכבד, עומד המיד ליימינו להרחבת פעלים לזכיו הרבים
הרה"ח ר' יוסף צבי סימון שליט"א
ראה"כ 'באר התורה' ומנהל חברת 'כתר תורה'
השתדל עבור סכום נכבד לדמי יו"ט להמשפיעים החשובים
זכות מרן הכעש'ט ותלמידיו הק' זי"ע תעמוד לו לזכות בכל השפעות הימים, לשמוח לפני ה' בכל הטוב, ויזכה לראות רוב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציו, ויראה העללה וברכה בכל מעשי ידיו
מפעלות 'קול דוד' מערכת 'יהודתי' מאות הקוראים

3000 גליונות לזכיו הרבים

נדרת הרה"ח ר' אברהם יצחק וואלבערג שליט"א
לרגל הולדת בתו למזל טוב
בכסת מרן הכעש'ט ותלמידיו זי"ע ירוח מספר וכת מת

1000 גליונות

נדרת הרה"ח ר' נתן יואל פייש שליט"א
לרגל הולדת בתו למזל טוב
בכסת מרן הכעש'ט ותלמידיו זי"ע ירוח מספר וכת מת

400 גליונות

מקדש לזכות נשמת רבינו הזקן הרה"ק ר' אהרן ב"ר שמואל יעקב זי"ע
לזכיו ר' נתן יואל פייש שליט"א, אאמטורם
נרבת ריב"ג

1000 גליונות

נדרת הרה"ח ר' בנימין יוסף גרינפעלד שליט"א
לרגל הולדת בתו למזל טוב
בכסת מרן הכעש'ט ותלמידיו זי"ע ירוח מספר וכת מת

דוד אייזנער שליט"א

לרגל הבר מצוה לבנו למזל טוב
בכסת מרן הכעש'ט ותלמידיו זי"ע ירוח מספר וכת מת

קלי ערס שליט"א

נדרת הרה"ח ר' יעקב קלי ערס שליט"א
לרגל הולדת בתו למזל טוב
בכסת מרן הכעש'ט ותלמידיו זי"ע ירוח מספר וכת מת